

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Jan Veselský

ČNB v kontextu problematiky bankovních licencí

Diplomová práce

Olomouc, 2017

„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma ČNB v kontextu problematiky bankovních licencí vypracoval samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 4. června 2017

Jan Veselský

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval JUDr. et Mgr. Taťaně Špírkové, Ph.D., za její cenné rady, pomoc a připomínky, které přispěly k vypracování mé diplomové práce, jakož i za čas, který odbornému vedení diplomové práce věnovala.

Anotace

Tato diplomová práce se zaměřuje na problematiku bankovních licencí, která během dlouhodobého vývoje bankovního prostředí zásadně změnila svoji podobu. Dále poukazuje na zjevné zpřísnění podmínek podnikatelské činnosti bankovních institutů. Práce obsahuje tři kapitoly, kdy každá z nich pojednává o specifické problematice. První kapitola vytváří obecný obraz charakteristiky a právního postavení České národní banky včetně základních povinností v kontextu bankovních licencí. Druhá kapitola rozebírá samotnou problematiku licencování. Poslední kapitola analyticky hodnotí vytváření dnešní podoby bankovního trhu.

Klíčová slova

Česká národní banka, bankovní licence, dohled, regulace, Basilejské základní principy, jednotná bankovní licence

Annotation

This thesis is focusing on problems concerning banking licenses, which within long-term progress of banking environment has deeply changed own form. Furthermore, this thesis points on obvious tightening business conditions of activity of bank institutions. Thesis contains three chapters, which each chapter deals with specific issues. First chapter creates a general image of characteristic and legal position of Czech National Bank including basic obligations in context of banking license. Second chapter deals with licensing. Last chapter analytically evaluates current form of today's bank market.

Keywords

Czech National Bank, surveillance, regulations, Basel basic principles, single banking license

ZKRATKY	7
ÚVOD.....	8
1. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA	10
1.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ČNB	10
1.2. PRÁVNÍ POSTAVENÍ ČNB.....	12
1.2.1. Zákon o České národní bance a jeho následné novely.....	12
1.3. VÝVOJ DOHLEDU A REGULACE V ČR.....	13
1.4. REGULACE KAPITÁLOVÉHO TRHU.....	14
1.5. BANKOVNÍ DOHLED	19
1.5.1. <i>Institucionální aspekt bankovního dohledu</i>	22
1.6. PLNĚNÍ BASILEJSKÝCH ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ EFEKTIVNÍHO BANKOVNÍHO DOHLEDU V OTÁZCE UDĚLENÍ BANKOVNÍ LICENCE	22
1.6.1 <i>Dodatečná kritéria</i>	27
2. LICENCOVÁNÍ	28
2.1. PODMÍNKY VSTUPU DO BANKOVNICTVÍ.....	30
2.2. KRITÉRIA AUTORIZACE.....	32
2.3. PRINCIP JEDNOTNÉ LICENCE	33
2.4. ZJIŠTĚNÍ NEDOSTATKU	35
2.4.1. <i>Zánik bankovní licence</i>	36
3. UTVÁŘENÍ DNEŠNÍ PODOBY BANKOVNÍHO TRHU	38
3.1 ZMĚNY V LETECH 1990 – 2000	38
<i>Rok 1990</i>	38
<i>Rok 1991</i>	39
<i>Rok 1992</i>	39
<i>Rok 1993</i>	40
<i>Rok 1994</i>	41
<i>Rok 1995</i>	42
<i>Rok 1996</i>	43
<i>Rok 1997</i>	44
<i>Rok 1998</i>	44
<i>Rok 1999</i>	45
3.2 ZMĚNY V LETECH 2000 – 2010	45
3.3. ZMĚNY V LETECH 2011 – 2015	49
ZÁVĚR.....	51
ZDROJE	56

Seznam grafů:

Graf č. 1 - Vývoj bankovního prostředí z pohledu legislativních změn	52
Graf č. 2 - Počet udělených bankovních licencí	54
Graf č. 3 - Změny v základním kapitálu	54

Seznam obrázků:

Obrázek č. 1 - Podíl jednotlivých skupin bank na aktivech bankovního sektoru k 31. 3. 2013 ...	16
Obrázek č. 2 - Obrázek č. 2 – Aktiva bankovního sektoru k dubnu 2017	18

Zkratky

ČNB – Česká národní banka

EU – Evropská Unie

ES – Evropské společenství

EBA – Evropský orgán pro bankovníctví

CEBS – Evropský výbor orgánů bankovního dohledu

BIS – Banka pro mezinárodní platby

BCBS – Basilejský výbor bankovního dohledu

BSCEE – Skupina bankovního dohledu střední a východní Evropy

EHS – Evropské hospodářské společenství

ES – Evropské společenství

SBČS – Státní banka československá

MMF – Mezinárodní měnový fond

SB – Světová banka

MF – Ministerstvo financí

KCP – Komise pro cenné papíry

CRD – Směrnice Capital Requirements Directive

CRR – Nařízení Capital Requirements Regulation

MiFID – Směrnice o trzích finančních nástrojů

ESMA – Evropský orgán pro cenné papíry a trh

ESFS - Evropský systém dohledu nad finančním trhem

ÚVOD

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) je ústřední bankou České republiky, jedná se o veřejnoprávní instituci, která v souladu s monetární politikou pečuje o cenovou stabilitu, čímž zjevnou měrou ovlivňuje ekonomický život nejen české společnosti. Téma této diplomové práce jsem si vybral na základě mého osobního zájmu zkoumání bankovních institucí a jejich regulace. Autor sledává udělování bankovních licencí a samotnou činnost bankovních institucí za nadčasovou problematiku, a to především z důvodu nutnosti regulace finančního trhu. Smyslem této diplomové práce je vytvořit analytický celek relevantních informací v otázce právního postavení, pravomoce a kompetence ČNB v otázce udělování bankovních licencí. Základem této diplomové práce je poukázat na výhradní postavení nejdůležitějšího, dozorového subjektu finančního trhu, včetně bližšího představení nástrojů samotné regulace. V závěru této diplomové práce bude potvrzení hypotézy autora, že během 25letého vývoje došlo v otázkách udělování bankovních licencí k zásadním, zpřísnujícím změnám. Autor této práce se věnuje vývoji bankovního prostředí v rozmezí let 1990-2015. Ve výsledném grafu bude dále zřetelně poukázáno na konkrétní faktory, které v průběhu let dosáhly největších změn.

Tato práce se zaměřuje na vývoj bankovního prostředí z pohledu legislativních změn s přímým dopadem na možnost udělování bankovní licence. Poukazuje na dosavadní legislativní vývoj a ve výsledku definuje skutečnosti, které v přímé komparaci dokazují, jaké rozdíly panují mezi původní a současnou právní úpravou regulující udělování bankovních licencí. Zajímavostí je fakt, že většina zpracovaných prací na téma ČNB se věnovala právním aspektům postavení ČNB či její činnosti. Tato diplomová práce se zabývá specifickou otázkou, která může být v počátku zjevná, nicméně hlavním smyslem je poukázat na základě čeho došlo k razantnímu posilování regulativní politiky na kapitálovém trhu a tedy ke zpřísnujícím podmínkám udělení samotné licence sloužící k podnikatelské činnosti na bankovním trhu.

Autor bude poukazovat na skutečnost, že ČNB je nejdůležitějším subjektem kapitálového trhu, který provádí zákonný dohled nad bankovním sektorem. Bankovní sektor lze považovat za páteřní odvětví české ekonomiky. Tento dohled slouží jako ucelený, sofistikovaný systém, který chrání stabilitu bankovního sektoru včetně toho kapitálového. ČNB byla z důvodu vývoje v bankovním sektoru nucena vytvořit ochranný systém. Tento systém je schopen objektivně hodnotit a vyhodnocovat potencionální hrozby. ČNB je schopna prostřednictvím zákonných nástrojů a stanovených pravidel regulovat potencionální hrozby. Regulace trhu je doprovázena širokým spektrem hmotněprávních i procesně právních institutů, které slouží k minimalizaci dopadů, případných nešvarů, které pocházejí ze samotné činnosti bankovních institucí. Z časového pohledu je zjevné, že od počátku 90. let došlo ke značným legislativním změnám, a to včetně samotné

podnikatelské činnosti komerčních subjektů působících v bankovním sektoru. Česká právní úprava byla nucena projít širší obměnou z důvodu minimalizace možných rizik v důsledku harmonizace komunitárního a mezinárodního práva.

Práce je zpracována srovnávací metodou, kdy autor práce bude porovnávat různé body vývoje legislativního prostředí, kdy v závěru veškeré poznatky vloží do grafického zobrazení pro lepší přehlednost sloužící k potvrzení autorovy teze. První a druhá kapitola využije metodu analýzy z důvodu zkoumání obecné charakteristiky ČNB a samotného licencování, zatímco třetí kapitola bude spíše systémová analýza doplněna o srovnávací techniku.

Samotná struktura diplomové práce na téma Česká národní banka v kontextu udělování bankovních licencí bude vytvořena následovně:

První kapitola je věnována obecné charakteristice ČNB a základním pojmům. V první řadě bude definován legislativní základ včetně vymezení právního postavení samotné ČNB v otázce Ústavy České republiky. První kapitola se bude dále vymezovat k zákonu č. 6/1993 Sb., o České národní bance. Z důvodu zaměření diplomové práce bude kladen důraz především na činnost dohledu a regulace finančního trhu v otázce udělování bankovních licencí. První kapitola se dále zaměří na rámec povolovacího a schvalovacího řízení včetně udělení samotné licence.

Druhá kapitola se bude věnovat licencování. Práce se zaměří na podmínky vstupu do bankovníctví. Dalším bodem bude pojednání o kritériích autorizace včetně principu jednotné licence. V rámci druhé kapitoly se autor dotkne také problematiky zániku bankovní licence.

Třetí kapitolu lze označit za historicko-vývojový exkurz, kdy bude kladen důraz na počátky bankovního prostředí v České republice s dalšími změnami, které nastaly během let 1990-2015.

V závěru pomocí vlastního, analytického zpracování faktů prostřednictvím grafů bude autor potvrzovat svoji hypotézu, že během dlouhodobého vývoje bankovního prostředí došlo k zásadním změnám a dále pak ke zjevnému zpřísnění podmínek podnikatelské činnosti bankovních subjektů.

1. Česká národní banka

1.1. Obecná charakteristika ČNB

Elementární základ práv a pravomocí ČNB je založen zákonem č.6/1993 Sb., o České národní bance, doplněn především čl. 98, hlavě VI., Ústavy ČR¹. Primárním úkolem ČNB je péče o cenovou stabilitu² v souladu s primárním právem Evropské unie³. Zvláštnost ČNB oproti jiným centrálním bankám v rámci Evropské unie je spatřována v ústavním zakotvení. Ve většině ústav zemí eurozóny nenajdeme o centrální bance žádnou zmínku.⁴ Jak postavení, tak i poslání ČNB se v průběhu let měnilo především v hlavní činnosti.

ČNB vystupuje jako nezávislý, centrální orgán spravující cenovou stabilitu společně s řádně fungujícím finančním systémem v České republice. Dále ČNB dohlíží a podporuje hospodářskou politiku vlády, pokud nedochází k porušení hlavních cílů této instituce. Důležitou činností ČNB je definování měnové politiky společně s vydáváním bankovek a mincí v souladu s §14 zákona č. 6/1993 Sb., které musí být v souladu s hlavním cílem ČNB. Samotná ČNB je veřejnoprávním subjektem práva, kterému jsou svěřena určitá práva správního úřadu v rozsahu stanoveném příslušným zákonem. ČNB je ústřední orgán regulující finanční sektor, který je ve všech ohledech nezávislý ve svém rozhodování a dále není časově omezen ve funkčnosti. V důsledku toho ČNB může zaměřovat svoji činnost na plnění dlouhodobých cílů. Dalším důležitým prvkem, vycházejícím z nezávislosti tohoto subjektu, je vytváření vlastních strategických postojů, které jsou limitovány pouze zákonem, tj.: ČNB je povinna dbát na dosažení a udržení cenové stability, tj. nízko inflačního prostředí v ekonomice. ČNB v důsledku svěřených pravomocí správního úřadu může zasáhnout do právních poměrů, které vycházejí z určitých aktů.⁵ Nejdůležitější činností ČNB pro téma této diplomové práce je vykonávaný dohled nad bankovním sektorem a kapitálovým trhem.

Vznik ČNB byl výsledkem rozdělení Státní banky československé k 1. 1. 1993. Mezi základní činnosti ČNB patří funkce, kdy ČNB zaujímá stanoviska k návrhům předkládaným k projednávání vládě,

---

¹ Česká národní banka má povahu ústředního správního orgánu a zároveň plní funkci ústřední banky státu. Hlavním cílem ČNB je péče o cenovou stabilitu, přičemž do její samotné činnosti lze zasahovat pouze na základě zákonných norem.

² - aktuální znění čl. 98 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

³ Označuje se také jako primární nebo původní pramen práva – lze považovat za nejvyšší pramen či zdroj práva v Evropské unii (EU). Nachází se na vrcholu evropského právního řádu. Skládá se převážně ze zakládajících Smluv Evropské unie.

⁴ TOMÁŠEK, Michal. *Ústavní pojetí centrální banky-dynamika tvorby a výkladu čl. 98 Ústavy ČR*. In Deset let Ústavy České republiky. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. str. 377.

⁵ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo Obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 220

pokud se dotýkají její působnosti. Plní poradní funkci vůči vládě v záležitostech měnové politiky a finančního trhu. ČNB může vydávat na základě zákonného zmocnění obecně závazné předpisy, které mají obvykle formu vyhlášky. Dále může ČNB vydávat tzv. opatření, která jsou závazná jen pro subjekty podléhající jejímu dohledu. Tato opatření nejsou publikována ve Sbírce zákonu, nýbrž jen ve Věstníku České národní banky.⁶ V rámci struktur ČNB je nejvyšším řídicím orgánem bankovní rada, která je složena z: guvernéra⁷, dvou viceguvernéřů a čtyř dalších členů. Členy bankovní rady jmenuje a odvolává prezident republiky⁸. Zde je vhodné doplnit skutečnost, že prezidentovo rozhodnutí nepotřebuje kontrasignaci předsedy vlády nebo jím pověřeného člena vlády dle čl. 63 odst. 3 Ústavy ČR.⁹

ČNB a bankovní rada nesmí při plnění vlastních povinností přijímat pokyny od žádného ústavního činitele: prezidenta republiky, Parlamentu, vlády, správních úřadů ani od jakéhokoliv jiného subjektu.¹⁰ ČNB působí v bankovním prostředí.¹¹ V důsledku zkvalitňování dohledových činností a bankovních regulací došlo k zásadní změně v otázce oprávněných institucí, které daný dohled byly oprávněny vykonávat. V roce 2006 přešly veškeré pravomoce na ČNB v důsledku zrušení Komise pro cenné papíry a dalších správních orgánů, které působily v oblasti regulace a dohledu nad finančním trhem. Původní pravomoce zrušených správních úřadů byly přesunuty do jednoho centrálního správního orgánu – ČNB.

Hlavním důvodem dohledu a regulace nad finančním trhem je snaha o vytvoření prostoru pro provádění cenové politiky, soustředěná činnost podporující bezpečnost, důvěryhodnost a efektivnost finančního trhu. Nesmí se zapomenout na ochranu klientů před nadměrnou rizikovostí či případnými podvody ze strany subjektů finančního trhu.¹² Za názorný případ lze vytknout divoká 90. léta.

Tato práce se zaměřuje na činnost ČNB, kdy ze své pozice uděluje bankovní licence komerčním bankám a následně udržuje důrazný dohled na dodržování zákonných standartů. ČNB jako ústřední banka ČR je povinna vykonávat bankovní dohled nad činností domácích bank, poboček

---

⁶ BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 37 s.

⁷ Jiří Rusnok, zvolen s účinností od 1.července 2016

⁸ - aktuální znění §6 odst. 2 zákon č. 6/1993 Sb., zákon o české národní bance, ve znění pozdějších předpisů

⁹ - nález Ústavního soudu ze 20. června 2001, sp. zn. Pl. ÚS 14/01

¹⁰ KOHAJDA, Michael. *Teoretické aspekty postavení České národní banky po 1.dubnu 2006*. In: *Naděje právní vědy*: Býkov 2006. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 279-288 s.

¹¹ DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha a.s. - Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999, s. 88

¹² MRKÝVKA, Petr a kolektiv. *Finanční právo a finanční správa: komentář*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2004. s. 209-224.

zahraničních bank i konsolidačních celků, jejichž součástí je banka. Dále vykonává bankovní dohled v otázce bezpečného fungování bankovního systému včetně zjišťování nedostatků v činnosti výše uvedených bankovních subjektů. ČNB může při zjištění pochybností činit opatření směřující k jejich odstranění a ukládat pokuty, které jsou příjmem státního rozpočtu.¹³

1.2. Právní postavení ČNB

Nejzásadnější právní úprava, která svým obsahem charakterizuje jednotlivá práva a povinnosti České národní banky, je upravena v zákoně č.6/1993 Sb., o České národní bance. Jedná se o elementární základ fungování této nezávislé instituce.¹⁴

Platné a účinné znění čl. 98 odst. 1 Ústavy ČR je výsledkem dlouhodobého procesu, který vedl k novelizaci samotné Ústavy ČR v roce 2002, kdy základní myšlenkou byl ústavní zákon č.448/2001 Sb. Smyslem celého procesu bylo vytvoření harmonizovaného právního prostředí v souladu s §2 odst. 1 zákona o České národní bance. Tento stav byl zapříčiněn návazností na nově formovanou právní úpravu Evropských společenství. Skutečnost, že došlo k takto významnému posunu v ústavní rovině, autor považuje za důležité zmínit naplnění čl. 105 Smlouvy o založení evropského společenství.¹⁵ Jedná se o páteř Evropského systému centrálních bank, sloužící ke kontrole cenové stability ve spojení s příslušným čl. 2 a 3, Protokolu č. 4.¹⁶ Zákon o České národní bance byl schválen 17. 12. 1992, je platný od 31. 12. 1992 a účinný od 1. 1. 1993.

1.2.1. Zákon o České národní bance a jeho následné novely

Základem funkčnosti ČNB je bezesporu zákon č.6/1993 Sb. Článek 98 odst. 2 Ústavy ČR dále rozšiřuje tento zákon ve smyslu určení samotného postavení a působnosti. Zákon o České národní bance obsahuje 61 paragrafů. Tento zákon je rozdělen do 15 částí. Dle §1 je ČNB ústřední bankou České republiky, orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení případné krize. Jedná se o právnickou osobu veřejného práva s hlavním sídlem v Praze. Zajímavostí je, že není zapsaná ve veřejném rejstříku, nicméně v obchodně právních vztazích má postavení podnikatelského subjektu. Jedná se především o otázku nakládání s vlastním majetkem. ČNB jsou svěřena určitá kompetenční práva a povinnosti správního úřadu. ČNB je dáno postavení

---

¹³ BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 39 s.

¹⁴ Na nezávislost ČNB lze nahlížet z pohledu *de iure* a *de facto*..

¹⁵ V roce 1993 se smlouva o Evropském hospodářském společenství přejmenovala na Smlouvu o založení Evropského společenství.

¹⁶ - legislativa ES/EU: Protokol č. 4, o Statutu evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky ze dne 26. 10. 2012, Uř. věst. C 326/230, ze dne 26.10.2012

veřejnoprávního subjektu v rámci rozsahu stanoveného zákonem o České národní bance či jiných, zvláštních právních předpisů¹⁷. Konkrétní právní předpisy přiznávají ČNB silnou pravomoc při výkonu dohledu nad kapitálovým trhem, licencováním, resp. registraci subjektů činných na kapitálovém trhu. Dále se jedná o pravomoc při kontrole plnění povinností osob podléhajících dohledu ČNB. ČNB rozhoduje o konkrétních právech, právech chráněných zájmech a povinnostech právnických a fyzických osob na bankovním trhu. ČNB je dále oprávněna k odvozené normotvorné činnosti, tj. vydává podzákoně právní předpisy provádějící některá ustanovení zákonů dotýkajících se subjektů a činností na kapitálovém trhu.¹⁸

Zákon o ČNB byl během své účinnosti terčem mnoha novelizací. V rámci této diplomové práce je nutné zmínit především ty harmonizační úpravy, které ovlivnily právní úpravu bankovních licencí. Patří sem harmonizační úpravy, které byly provedeny v souladu s příslušnými směrnici Evropského společenství. Musí být zmíněna novela zákona č.126/2002. Jejím smyslem bylo vyzdvihnouti zabezpečení ve formě posílení nástrojů ochrany ve formě předložení konsolidovaných výkazů příslušnému regulátoru trhu, což v České republice je právě ČNB. Dalším důvodem této harmonizace bylo kladení důrazu na obezřetné podnikání a dodržování zákonných pravidel. Hartlová a spol.¹⁹ ve své publikaci poukazují na obezřetnost podnikání v otázce možných rizik, která v rámci podnikatelské činnosti bankovnímu subjektu hrozí. Jedná se především o hrozby tržní, likviditní, úvěrové a operační. Smyslem novely bylo zakotvení požadavku již zmíněného obezřetnostního podnikání za účelem snížení jednotlivých rizik, která pocházejí z uzavírání jednotlivých bankovních obchodů. Součástí této novely byla inkorporace těchto pravidel do opatření ČNB, jako hlavního regulátora bankovního prostředí.

1.3. Vývoj dohledu a regulace v ČR

Prvotní ústřední orgán dohlížející na problematiku finančního trhu bylo Ministerstvo financí. V současnosti již lze říci, že původní formát tohoto modelu nesplňoval předpoklady správného fungování, což lze zdůvodnit tím, že finanční trh procházel samoregulací. Tento stav odrážel nejen slabou právní úpravu, ale i nízkou úroveň prováděných úkonů ve formě nutných kontrol. Autor je toho názoru, že se jednalo o důsledek slabé úrovně trhové regulace a nedostatečné spolupráce s mezinárodními institucemi během počátku 90. let. V roce 1996 vznikl Úřad pro dohled nad

---

¹⁷ Například zákon č. 219/1995 Sb. devizový zákon, zákon č.256/2004 Sb. zákon o podnikání na kapitálovém trhu, zákon č. 87/1995 Sb. Zákon o spořitelních a úvěrních družstvech či zákon č.21/1992 Sb. Zákon o bankách, zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu aj.

¹⁸ BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 40 s.

¹⁹ HARTLOVÁ, Věra a kol. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2004, s. 20

družstevními záložnami. V roce 1998 byla vytvořena Komise pro cenné papíry. Původní organizační schéma dohledových orgánů bylo zaznamenáno v následujících institucích:

1. Úřad pro dohled nad družstevními záložnami
2. Komise pro cenné papíry
3. Ministerstvo financí
4. ČNB

Tyto orgány měly jasně vytyčenou vlastní agendu činností, kterou bylo nutno spravovat. V rámci ekonomického, právního, evropského či účetně-daňového vývoje začalo postupem času docházet k situaci, kdy původní forma začala být nepřiměřeně neefektivní. Z důvodu neefektivnosti započala vzájemná spolupráce. Půlpánová²⁰ poukazuje například na zefektivnění dohledové činnosti ČNB, kdy v důsledku změn došlo k situaci, že ČNB byla schopna lépe analyticky zpracovat finanční produkty podnikatelských subjektů, které se vyznačovaly významnou složitostí.

Během srpna 2005 byl usnesením vlády přijat zákon č.57/2006 účinný od 1. 4. 2006, kde veškerý dohled nad samotným finančním trhem byl přesunut do sféry dohledu ČNB. Na základě této úpravy dochází k rozdělení legislativního rámce mezi ČNB a Ministerstvo financí, kdy se ministerstvo primárně stará o legislativu ve formě úpravy zákonů. Nově vzniklý orgán v důsledku účinnosti zákona č.57/2006 byl Výbor pro finanční trh²¹.

Jeho cílem bylo zvýšení transparentnosti a odpovědnosti dohledu.²² Přínosným dopadem pomyslné sebereflexe bylo samotné zrychlení systému a vytvoření jednotné interní kultury, která se odrážela v regulaci a sjednocení samotné procesní úpravy.

1.4. Regulace kapitálového trhu

Činnost v otázce dohledu a regulace finančního trhu České republiky vykonává ČNB na základě právní úpravy č. 6/1993 Sb., o České národní bance, kdy je povinna systematicky regulovat, dohlížet a v případě porušení zákonných norem i postihovat protiprávní jednání. Právní předpisy v otázce ochrany finančního trhu jsou předloženy ministerstvem financí či ministerstvem spravedlnosti. Dále jsou to vyhlášky a opatření, které v rámci vlastní normotvorby vydává ČNB. ČNB mimo jiné vydává výkladové a metodické materiály, které mají formu úředního sdělení. Jak

---

²⁰ PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007. str. 16

²¹ Novela zákona č. 6/1993 Sb. o ČNB, účinná od 17. 8. 2013 zrušila tento poradní orgán bankovní rady.

²² PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007. str. 17-18

již bylo uvedeno výše, přímo závazná pravidla či metodologické postupy za účelem sjednocení finančního prostředí vydávají příslušné orgány Evropské unie.

Stabilita a důvěryhodnost jen potrhuje důležitost finančního a kapitálového trhu. Jedná se o základní pilíř řádného fungování české ekonomiky. V rámci hypotetické úvahy, kdy komerční subjekty působící na bankovním trhu nakládají s finančními prostředky průměrných spotřebitelů a právnických osob ve spojení s flagrantní nedotažeností systematického působení právní úpravy na finančním trhu, by mohlo dojít k porušení tržních mechanismů, které by mohly vytvořit nežádoucí vliv na ČNB ve smyslu poškozování celkové stability finančního trhu a cenové stability jako takové. V rámci pozitivního závazku státu, kdy státní moc má povinnost něco vykonat tj.: „*Stát je zásadně odpovědný za citlivý přístup a za efektivní výkon rozhodnutí*“²³, má stát povinnost chránit majetková práva všech subjektů. Autor je toho názoru, že samotná stabilizace nemůže být zajištěna pouze prostřednictvím tržních mechanismů. Bouček²⁴ rozeznává dvě základní institucionální formy uspořádání finančního dohledu a regulace, kdy se jedná:

- Sektorový model

Jedná se o bankovníctví, kapitálový trh a investiční služby včetně sektoru pojišťovnictví a penzijního připojištění.

- Funkcionální model

Slouží k individuálnímu rozlišení potřeby ochrany ke konkrétnímu tržnímu riziku selhání, vhodně zpracovává zabezpečení vedoucí k minimalizaci případných ztrát. Zvláštností je vysoká hodnota integrace, a to zvláště tam, kde příslušné instituce společně úzce spolupracují. Jedná se například o dohled nad obezřetným podnikáním a dohled nad finanční stabilitou.

ČNB v rámci své činnosti vydává vyhlášky a opatření. Vyhlášky jako takové jsou vydávány z pozice ústředního orgánu k provedení zákona v jeho příslušných mezích, zatímco samotná opatření jsou směřována k bankovním subjektům. Opatření vydané ČNB jsou publikována ve Věštníku České národní banky. Tato pravidla můžeme rozdělit na:

- Regulace normativní
- Regulace individuálními akty
- Mimoprávní závazné pravidla

Dle dostupné literatury a zákonné úpravy došel autor k přesvědčení, že mezi základní nastavení pravidel patří:

---

²³ Soudní dvůr pro lidská práva: Rozsudek ze dne 10. října 1994, *Gül v. Switzerland*, sp. zn. 23218/94,

²⁴ BABOUČEK, Ivan a kol. *Regulace činnosti bank*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, a.s., 2005. str. 275-277

1. Samostatný vstup do bankovního odvětví
2. Existence a působení v tomto odvětví
3. Pravidla pro možný výstup

Při bližším zkoumání regulativních nástrojů ČNB v otázce umožnění vstupu potencionálnímu, komerčnímu subjektu na bankovní trh je patrné, že ČNB má silné oprávnění nejen při vstupu, ale i v rámci řádného vypořádání v otázce ukončení činnosti bankovního subjektu. Smysl a důvod poměrně silné regulativní politiky ČNB je zakořeněn v principu informační asymetrie.²⁵

Autor v důsledků analýzy dostupných informací má za to, že obsah bankovních regulací a dohledu je rozdělen do čtyř okruhů, které obsahují konkrétní nástroje regulace:²⁶

1. Vstup subjektů na bankovní trh
2. Stanovení a kontrola dodržování pravidel činnosti bank
3. Stanovení povinnosti pojistit vklady
4. Role ČNB jako centrální banky v postavení věřitele poslední instance

Dle Černohorského²⁷ banka představuje subjekt, který z pozice finančního zprostředkovatele disponuje volnými finančními prostředky v rámci jednotlivých ekonomických subjektů. Autor je toho názoru, že smyslem regulace je zabezpečení stability samotného bankovního sektoru. Dále regulace slouží jako základní ochranný rámec všem klientům, kteří nejsou ze své pozice dostatečně kvalifikováni k objektivnímu zhodnocení stavu příslušné banky. Průměrný klient, kterého můžeme definovat jako průměrného spotřebitele²⁸, spoléhá právě na zásah státu, který prostřednictvím svých orgánů provádí kontroly zamezující protiprávnímu jednání. Za zmínku stojí fakt, že ČNB je oprávněna provést kontrolu pobočky zahraniční banky (banky pocházející ze třetí země) jen tehdy, pokud je mezi ČNB a zahraničním státem uplatňován princip vzájemnosti v rámci uzavření Dohod o spolupráci.²⁹ „*Smysl potenciální ziskovosti bank a tvrdá konkurence v rámci bankovního oligopolu mohou vést k nadměrné rizikovosti bankovních operací.*“³⁰ Důležitým bodem regulace je snaha o snížení nepříznivých dopadů spojených s přílišnou tvrdostí konkurence.³¹

---

²⁵ Bankovní institut je subjekt, který pracuje s mnoha citlivými informacemi o klientech.

²⁶ REVENDA, Zbyněk a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vydání. Praha: Management Press, 2005, s. 363

²⁷ ČERNOHORSKÝ, Jan, TEPLÝ, Petr. *Základy financí*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011, s. 197

²⁸ - aktuální znění: § 419, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 219

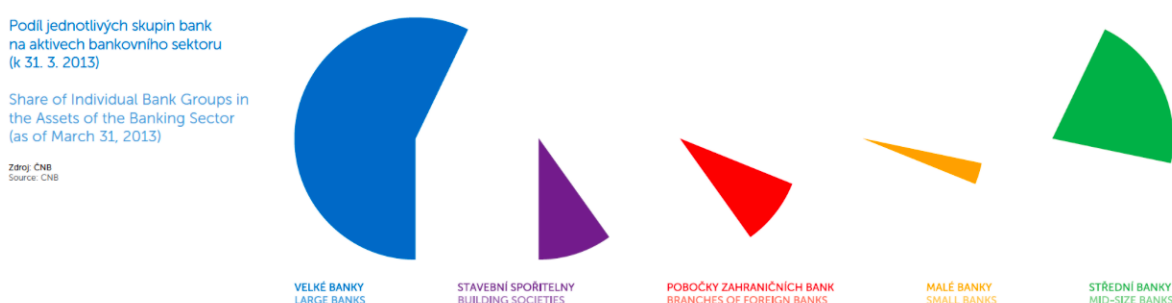
³⁰ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2011. str. 364-366

³¹ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2011. str. 364-366

Banky disponovaly ke konci března 2013 celkem 4.791,1 mld. Kč aktiv, což představuje meziroční nárůst o 4,3 %. Autor je toho názoru, že se jedná o zdravé, likvidně a právně zabezpečené bankovní prostředí, které přitahuje důvěru klientů v tuzemské banky. V samotném důsledku mají banky poměrně vysoký podíl klientských úvěrů ke klientským vkladům (73,7 %). Tyto hodnoty v otázce likvidity má v EU pouze Lucembursko, Malta a Slovensko. Obecně lze říci, že se jedná o nízkou závislost na mezibankovním trhu (v situaci, kdy se tento trh z krize vzpamatovává ve všech evropských zemích pouze pozvolna), případně na likviditních dodávacích operacích ze strany centrální banky.³²

Obrázek č. 1 – Podíl jednotlivých skupin bank na aktivech bankovního sektoru k 31. 3. 2013

Zdroj: čnb.cz

Při pohledu na bilanční sumu³³ bankovního sektoru ČR v dubnu 2017 zjistíme, že vývoj se během 4 let projevil poměrně silným navýšováním celkových aktiv vložených na bankovní účty bank působících v České republice.

„Bilanční suma bankovního sektoru ČR činila na konci dubna 2017 7.211 mld. Kč. Dominantní položkou aktivní strany bilance jsou úvěry poskytnuté rezidentům. Jejich objem dosáhl 5.242 mld. Kč. Objem vkladů rezidentů, jež tvoří nejvýznamnější položku pasiv bankovního sektoru, činil 4.144 mld. Kč.“³⁴

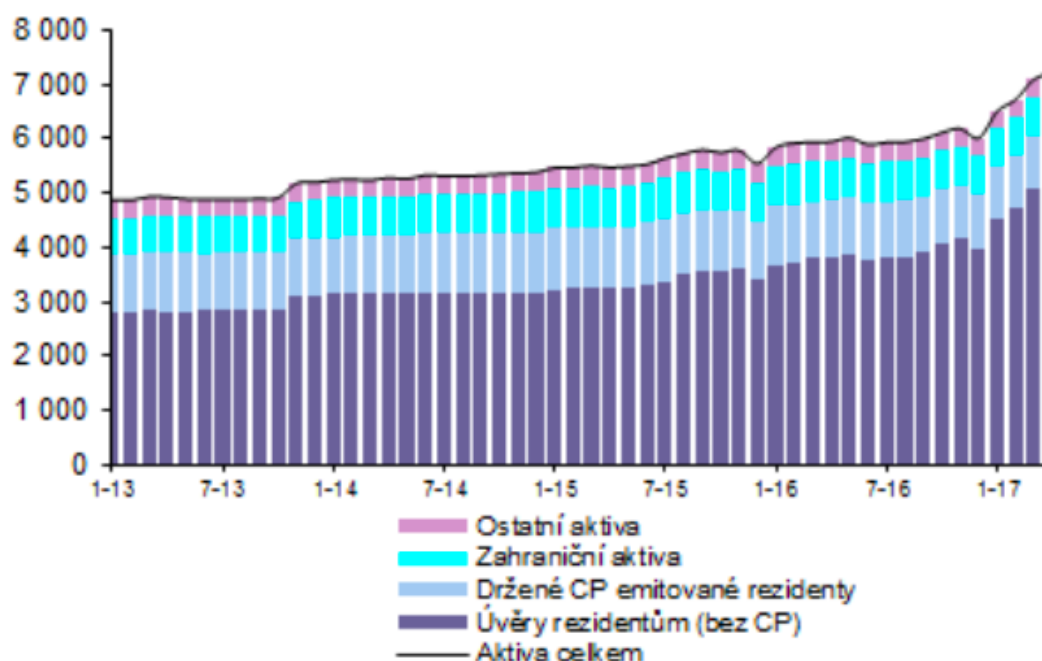
³² ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE, *Bankovní sektor v období 2012 - 2013*, [online]. Czech-ba.cz, [cit. 22. ledna 2017]. Dostupné na <<https://www.czech-ba.cz/cs/bankovni-sektor-v-obdobi-2012-2013>>.

³³ Součet všech aktiv nebo součet všech pasiv.

³⁴ BANKOVNÍ STATISTIKA, *Duben 2016*, [online]. cnb.cz, [cit. 11. června 2017] dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html>.

Obrázek č. 2 – Aktiva bankovního sektoru k dubnu 2017

Aktiva bankovního sektoru (mld. Kč)

zdroj: Čnb.cz

Stát má zájem, aby jasně a konkrétně definoval opěrné body právního jednání bankovních subjektů. Autor má na mysli takové body, které budou vhodně regulovat jednání za účelem minimalizace případných ztrát vkladů a celkové důvěry v bankovní systém v České republice. ČNB se za účelem dosažení vhodného nastavení mezinárodních a evropských standardů, obsahově soustředí především na následující kritéria bankovních regulací dle nařízení CRR³⁵:

- Pravidla likvidity
- Povinné sdělování informací
- Kritéria autorizace
- Kapitálová přiměřenost
- Správa a řízení bank
- Obezřetné bankovní podnikání
- Angažovanost

³⁵ Nařízení o kapitálových požadavcích, která představilo soubor obezřetnostních požadavků a je základem jednotného evropského souboru pravidel pro všechny finanční instituce.

Při vhodně zvolené regulaci s využitím nejnovějších trendů a postupů monetární politiky lze dle autora dosáhnout toho, že minimalizace případných ekonomických ztrát bude značně a vhodně omezena. Další výhodou je přímá úměra zvyšování důvěryhodnosti na bankovním trhu. Autor se domnívá, že se stabilitou roste důvěra. Důvěra roste v přímém poměru se zabezpečením vkladů.

1.5. Bankovní dohled

„Při výkonu dohledu nad kapitálovým trhem podle zákona o dohledu v oblasti kapitálového trhu ČNB posiluje důvěru investorů a emitentů investičních nástrojů v kapitálový trh zejména tím, že přispívá k ochraně investorů a rozvoji kapitálového trhu a podporuje osvětu v této oblasti.“³⁶ Pod touto definicí si lze představit následující:

„podpora zdravého rozvoje a vytváření podmínek transparentního kapitálového trhu, tržní disciplíny a spravedlivé konkurenčního prostředí poskytovatelů služeb na kapitálovém trhu, předcházení systémovým krizím, podpora emisních aktivit, ochrana investorů a klientů a posilování důvěry veřejnosti v kapitálový trh.“³⁷ Dle zákonné úpravy o ČNB³⁸ samotný dohled nad finančním trhem taktéž obsahuje rozhodovací činnost ve věci: udělování bankovních licencí, registrace subjektů, průběžná kontrola dodržování podmínek v otázce držení bankovní licence a kontroly dodržování zákonů, k čemuž je ČNB ze zákona povinna.

ČNB plní nejen funkci bankovního supervizora na českém finančním trhu, nýbrž plní povinnosti člena Evropského orgánu dohledu pro bankovníctví.³⁹ Samotný bankovní dohled je prováděn kvalifikovanými inspektory, tzv. bankovními supervizory, kteří jsou povinni ze své funkce a vážnosti svého postavení striktně dodržovat zákonné standarty a pravidla, která jsou v přímém kontextu s jejich profesionální činností.

---

³⁶ DOHLED A REGULACE, *Regulace a dohled nad kapitálovým trhem* [online]. čnb.cz, dne 11. 6. 2017, [cit. 11. června 2017]. dostupné na <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/kapitalovy_trh/index.html>

³⁷ DOHLED A REGULACE, *Regulace a dohled nad kapitálovým trhem* [online]. čnb.cz, dne 11. 6. 2017, [cit. 11. června 2017]. dostupné na <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/kapitalovy_trh/index.html>

³⁸ - Aktuální znění: zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

³⁹ „EBA - Evropský orgán pro bankovníctví (European Banking Authority) byl zřízen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES. Od 1. ledna 2011 přebírá EBA veškeré stávající úkoly od Evropského výboru orgánů bankovního dohledu (Committee of European Banking Supervisors, CEBS) a je jí současně přidělena řada nových úkolů. EBA má zejména usilovat o lepší fungování vnitřního trhu, včetně především důkladné, účinné a jednotné úrovně regulace a dohledu, zajištění integrity, průhlednosti, účinnosti a řádného fungování finančních trhů, posílení koordinace dohledu na mezinárodní úrovni, předcházení regulatorní arbitráži a prosazování rovných podmínek hospodářské soutěže, zajištění toho, aby čerpání úvěru a jiná rizika byla vhodně upravena a podléhala řádnému dohledu, a posílení ochrany spotřebitelů.“ DOHLED A REGULACE, *Eba*, [online]. Cnb.cz, [cit. 11. března 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/mezinarodni_aktivita/eba.html>

Obecné principy bankovního dohledu jsou převzaty a doplněny z tzv. Basel Core Principles. Jedná se o součet dvaceti pěti zásad⁴⁰, které vytvářejí objektivní představu řádného dohledu. Skutečnost, že jsou tyto zásady striktně dodržovány ČNB, vytváří právní prostředí, kdy spotřebitelé, investoři či jiné podnikatelské či nepodnikatelské subjekty mohou mít „jistotu“, že v otázce finančních prostředků či samotného poskytování bankovních služeb jsou dodržovány mezinárodní, minimální standart zabezpečení.

V rámci bankovního dohledu a dohledové činnosti ČNB, § 44b zákona č.6/1993 Sb, o České národní bance, ukládá povinnost Ministerstvu vnitra nebo Policii České republiky poskytnout nezbytnou součinnost ve spolupráci s ČNB.

V rámci finančního trhu fungují pouze ty právní subjekty, které splňují zákonný rámec českého právního řádu. Licence je udělována dvěma typům subjektů:

1. tzv. základní bankovní licence vydaná ČNB – jedná se o ty bankovní instituty, které jsou definovány dle zákona⁴¹ jako akciové společnosti se sídlem v České republice.
2. bankovní licence vydaná ČNB pobočce příslušné zahraniční banky

Mezi další činnosti ČNB v otázce dohledu nad kapitálovým trhem patří získávání potřebných informací důležitých pro výkon dohledu a jejich případné vymáhání. Dále se jedná o činnost samotného ověřování pravdivosti informací, jejich úplnost či aktuálnost. Je nutné zmínit, že ČNB je oprávněna zasahovat v otázce dohledové činnosti prostřednictvím vykonávacího řízení. Dohledová činnost vytváří procesně právní postup, který je složen ze vzájemně propojených prvků v konkrétním časovém sledu⁴²:

- *sbromažďování informací od regulovaných subjektů podléhajících dohledu,*
- *vyhodnocování informací co do úplnosti a pravdivosti,*
- *analýza informací, vytrídění informací, z nichž lze usuzovat na nedodržení předpisů,*
- *upozornění regulovaného subjektu na závady, vyžádání si upřesnění nebo vysvětlení, resp. výzva k odstranění nedostatků,*
- *uložení nápravných opatření podle povahy zjištěných nedostatků.*

Smysl bankovního dohledu je spatřován v pozici ČNB, která jako ústřední správní orgán dohlíží na dodržování příslušných právních předpisů, jednotlivých interních pravidel či individuálních právních aktů, kdy tyto jednotlivé typy právních nástrojů působí na ochranu zájmů klientů před

---

⁴⁰ LÉR, Leopold. *Regulace činnosti bank*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, a.s., 1997, s. 25

⁴¹ - aktuální znění: zákon č.90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů

⁴² ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava a kolektiv. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2010. 90-21 s..

protiprávním jednáním dozorovaných institucí. Místní dohled provádí pobočky ČNB.⁴³ Místní pobočky mají v rámci své kompetence možnost využít kontroly v otázce prověřování organizační struktury konkrétního komerčního subjektu zejména v zabezpečení personální činnosti či bankovní aktivity.⁴⁴ Tyto úkony byly původně vykonány na základě zákona o státní kontrole⁴⁵, kdy 1. 1. 2014 nabyla účinnosti nová právní úprava.⁴⁶ Další úkol bankovního dohledu je nutnost zabezpečit stabilitu bankovního sektoru právě tím, že ČNB musí dohlížet na dodržování příslušných zákonů v českém finančním a kapitálovém prostředí, které musí nutně vycházet z evropských a mezinárodních standardů. Samotný dohled dělíme na:

1. bankovní dohled na individuálním základě
2. bankovní dohled na konsolidovaném základě
3. doplňkový bankovní dohled

Bankovní dohled založený na individuálním základě představuje situaci, kdy dozorovaný subjekt je předmětem samotného dozoru. Konsolidovaný předmět dozoru představuje sledování rizik u konsolidačních celků, kde je banka součástí většího celku. Tato problematika vychází z §26c zákona o bankách. Konsolidační celky jsou jasně definovány v § 26d zákona o bankách. Doplňkový bankovní dohled je upraven v zákoně zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech, kdy ČNB sleduje příslušná rizika bankovních subjektů v podobě podnikatelské činnosti ve spojitosti s finančním konglomerátem.⁴⁷

Doposud nebyly zmíněny nástroje, kterými je ČNB schopna korigovat jednání bankovních subjektů. ČNB má k dispozici poměrně silné donucovací prostředky, kterými je schopna udržovat činnost bankovních subjektů v zákonné rovině. Pokud dojde ke skutečnosti, že ČNB zjistí protiprávní činnost, porušení zákonných ustanovení, je tento ústřední orgán oprávněn využít tyto nástroje bankovního dohledu:

- opatření k nápravě
- pokuty

---

⁴³ Brno, Hradec Králové, Ostrava. Praha je sídlem ČNB.

⁴⁴ REVENDA, Zbyněk a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vydání. Praha: Management Press, 2005, s. 382 - 383

⁴⁵ - historická verze: zákon č. 552/1991 Sb., zákon České národní rady o státní kontrole, ve znění zákona č. 255/2012 Sb. účinném ke dni 1. 1. 2014

⁴⁶ - aktuální znění: zákon č. 255/2012 Sb., zákon o kontrole, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ jedná se o propojení sektoru bankovních a pojišťovacích služeb.

Opatření k nápravě představuje určitou povinnost, činnost⁴⁸, kterou je příslušný bankovní institut povinen dodržet, vykonat za účelem narovnání řádného stavu. Pokuta může být dle §36e odst. 6 písm. c zákona o bankách uložena až do výše 50.000.000 Kč.

1.5.1. Institucionální aspekt bankovního dohledu

Hlavním úkolem ČNB je péče o cenovou stabilitu a vykonávat dohled nad finančním trhem.⁴⁹ Jak již bylo uvedeno výše, dnem 1. dubna 2006 došlo k radikální, strukturální změně v otázce dohledu na finanční trh, kdy z původních orgánů přešla veškerá vykonávací činnost dohledu na ČNB. Od tohoto data je ČNB jediným orgánem, který vykonává bankovní dohled nad kompletním bankovním sektorem. Jedná se o integrovaný systém. Primární legislativa je tvořena návrhy Ministerstva financí, kdy ČNB na základě příslušné dohody s Ministerstvem financí se aktivně podílí na přípravě těch zákonů, které v následné praxi spadají do kompetencí ČNB. Současný stav právní úpravy a procesního řízení v otázce zisku bankovní licence je považován dle zprávy⁵⁰ za standartní.

Dle § 44 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance je určeno, nad kterými subjekty má ČNB dohled.

1.6. Plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu v otázce udělení bankovní licence

V důsledku bankovního vývoje, a s ním i příslušné problematiky, bylo za potřebí vhodně inkorporovat a využít mezinárodní zkušenosti příslušných organizací.

Vzhledem k tématu je vhodné zmínit významnou mezinárodní instituci, která zaujímají silné postavení v oblasti mezinárodní regulace a dohledu bankovní činnosti. Během roku 1974 byl vytvořen Stálý výbor bankovního dohledu⁵¹, který měl za úkol vytvořit novou podobu regulací ke zlepšení samotného dohledu nad bankovním sektorem. Tento výbor spadl pod Banku pro

---

⁴⁸ jedná se o např. o zjednání nápravy, omezení určité činnosti, vytvoření konkrétní výše opravných prostředků a rezerv, odnětí licence či podobně. Úprava dle § 26 a 34, zákona č. 21/1992 Sb., zákona o bankách.

⁴⁹ Čl. 98 Ústavy ČR ve spojení s § 1 odst. 1 a § 2 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., zákon o české národní bance

⁵⁰ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Sebehodnocení plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu k 31. 12. 2010*, [online]. cnb.cz, 26. srpna 2011 [cit. 29. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ost_atni_analyticke_publikace/download/FSAP_sebehodnoceni.pdf>.

⁵¹ CBRSP – Committee on banking regulation and supervisory practices, který byl později změněn na Basel Committee for Banking Supervision

mezinárodní platby. Můžeme konstatovat, že Banka pro mezinárodní platby (BIS) včetně Basilejského výboru bankovního dohledu (BCBS), jsou základními pilíři, které udávají mezinárodní, obecný trend ucelených podmínek činnosti pro udržení řádného, regulovaného a objektivně spravedlivého bankovního prostředí. Úkolem těchto institucí je vhodně upravit následující otázky:

- vytvoření dlouhodobého, stabilního mezinárodního bankovního systému
- citlivě odstranit nerovnosti v otázce regulačních pravidel
- unifikovat podmínky pro udělení bankovní licence
- sjednocování principů a způsobu v otázce krytí rizik, a to především u úvěrových a tržních rizik
- jasná definice základních principů vytvářející pravidla, regulace a dalších postupy dohledu bank

Výbor během své činnosti vydával mnohá doporučení, jak vhodně vést dohled a regulovat bankovní prostředí. Lze uvést např. minimální standardy z roku 1992. Mezi tyto standardy, jak uvádí ve své publikaci Jílek⁵², můžeme řadit například pravomoci ústředních orgánů zpracovávat informace o konkrétních bankovních institucích.

Basilejský výbor pro bankovní dohled⁵³ vydal v roce 1997 Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu, což mělo za úkol vést příslušné orgány k užívání stejných principů v otázce regulací i samotného dohledu. V roce 1999 byla vytvořena Metodika základních principů. „*Tyto dokumenty obsahují 25 principů, které jsou celosvětově odsouhlasené jako minimální standardy pro bankovní regulaci a dohled pokrývající širokou škálu aspektů jako jsou: pravomoci a cíle orgánu dohledu, povolené aktivity, licenční kritéria, souhlasy ke změně vlastnictví a k velkým akvizicím, kapitálová přiměřenost, řízení rizik, konsolidovaný dohled, řešení situace problémových bank, rozdělení úloh a odpovědnosti mezi domovským a*

---

⁵²JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008, s. 143-146

⁵³ „Basilejský výbor pro bankovní dohled (Basel Committee on Banking Supervision) působí při Bance pro mezinárodní platby (Bank for International Settlements). Výbor vytváří standardy a doporučení pro bankovní dohled, mezi nejznámější patří např. Mezinárodní standardy pravidel kapitálové přiměřenosti (International Standards on Capital Adequacy), Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu (Core Principles for Effective Banking Supervision). Kromě toho se výbor zaměřuje na zlepšení spolupráce a pravidelné výměny informací v oblasti bankovního dohledu. V rámci regionální spolupráce je pak Česká národní banka členem Skupiny bankovních dohledů střední a východní Evropy (BSCEE), která podporuje výměnu informací zejména v oblasti rozvíjejících se trhů střední a východní Evropy a se svými 11 členy z EU a 11 členy mimo ni funguje též v oblasti bankovní regulace a dohledu jako vhodná opora pro země, které se připravují na vstup do EU.“ – DOHLED A REGULACE. Basilejský výbor, [online]. Cnb.cz, [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/mezinarodni_aktivity/basilejsky_vybor.html>

hostitelským dohledem apod.“⁵⁴ Půlpánová⁵⁵ je toho názoru, že v důsledku ucelení základních principů a vytvoření elementárního svazku pravidel, došlo k přímému důsledku aplikace stejných zásad, což se projevilo především v efektivním bankovním dohledu.

Zásadní změny přinesla úprava Basilejských dohod.⁵⁶ Basilejská dohoda II (dále *Basel II*) s sebou nesla vytvoření nových pravidel určujících kapitálovou přiměřenost, kdy tato pravidla musela být všeobecně implementována do systému bankovního dohledu v globálním měřítku.

Přínosem *Basel II* bylo přepracování metodiky propočtu kapitálové přiměřenosti, která byla obsažena již v *Basel I* a dále k vytvoření tří-pilířovitého schématu, který obsahoval:

- minimální kapitálové požadavky
- proces hodnocení kapitálové dostatečnosti (aktivity bankovního dohledu)
- transparentnost a uveřejňování informací (tržní disciplína)

Nová úprava *Basel III*, vytváří požadavek na normy, označené jako Basel III Mezinárodní rámec pro měření rizika likvidity, standardy a monitorování⁵⁷ *Basel III*, je vytvořen ze tří úrovní a to:⁵⁸

1. zajistit včasné zavedení Basel III
2. zajistit regulační soulad s Basel III
3. zajistit konzistenci výsledků (nejprve se zaměřením na rizikově vážená aktiva)

V rámci úpravy *Basel III*, dochází především k posílení rámce *Basel II*. Největší nedostatky byly spatřovány ve stanovení celkového kapitálového požadavku a úprava nedostatku v *Basel II*, mezi které můžeme přiřadit: pro cyklicitu, tržní aktivitu bank či riziko likvidity.

Důležitým faktorem při vydávání bankovních licencí je zachování konzistentního, rozhodovacího standardu v otázce dodržování striktních pravidel dohledu nad bankovním trhem. ČNB při plnění svých povinností udržuje nastavený trend, který je v tomto specifickém podnikatelském prostředí nutno držet na vysoké úrovni. ČNB musí v rámci rozhodovacího procesu získat od žadatelů veškeré potřebné informace, dokumenty, které jsou nutné při splnění zákonných podmínek vedoucích k objektivnímu zhodnocení, zda byly splněny předpoklady pro udělení bankovní licence. Tento systém je nastaven v souladu s mezinárodními standardy, kdy povolovací orgán je schopen

---

⁵⁴ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu* (v rozsahu Metodiky), [online]. cnb.cz, [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ostatni_analyticke_publicace/download/core_principles_2006_cz.pdf>.

⁵⁵ PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009, s. 171

⁵⁶ Basel Accords, Basilejské dohody jsou tvořeny dohodami: Basel I, Basel II, Basel III.

⁵⁷ Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring

⁵⁸ COMMITTEES AND ASSOCIATIONS. *History of the Basel Committee*. [online]. 30. prosince 2016 [cit. 3. dubna 2017]. Dostupné na <<https://www.bis.org/bcbs/history.html>>

kvalifikovaně vyhodnotit, zda navrhované právní, řídicí, provozní a vlastnické struktury odpovídají těm standardům, které ukládá zákon a již zmiňované mezinárodní standardy.

Polouček⁵⁹ poukazuje na fakt, že v českém právním prostředí je vytvořen systém na principu insider system⁶⁰, který představuje stabilní bankovní sektor ve formě duálního uspořádání orgánů. Důsledkem tohoto modelu je vytvoření strukturované podoby akciové společnosti, kde je zřízeno představenstvo, i valná hromada včetně dozorčí rady.

Dle § 9 odst. 1 zákona o bankách je povinností bankovního subjektu do svých stanov uvést:

- strukturu a organizace banky
- pravomoc a odpovědnost vedoucích pracovníků banky
- pravomoc a odpovědnost dalších pracovníků ústředí a poboček

Další podmínky jsou dle vyhlášky č.233/2009 Sb.⁶¹

Jedna z nejdůležitějších a nejpodstatnějších oblastí, kterými se centrální banka zabývá v žádosti o udělení bankovní licence, je především samotná vlastnická struktura nově vznikajícího bankovního subjektu. ČNB musí v souladu se zákonem o bankách objektivně hodnotit osoby s kvalifikovanou účastí o bankovní licenci v tom smyslu, že povolovací orgán posuzuje vlastnické struktury, akcionáři či osoby, které mohou nepřímo ovlivňovat jednání bankovního domu. ČNB se také zaměřuje na ty konkrétní osoby, které mají užší napojení na tento subjekt.

„Stanovené podmínky jsou směřovány k posouzení vlastnické struktury banky a transparentnosti majetkového a personálního propojení osob s kvalifikovanou účastí na bance, důvěryhodností a způsobilostí osob s kvalifikovanou účastí na bance k výkonu práv akcionáře při podnikání banky, původu základního kapitálu, navrhované strategii a obchodnímu plánu, kvality vedoucích pracovníků, dále k posouzení technických a organizačních předpokladů provozu banky včetně funkčního řídicího a kontrolního systému banky“⁶².

Úzké propojení definuje zákon i evropského nařízení. Úzkými propojeními se rozumí skutečnost, která je upravena v čl. 4 odst. 1 bodu 38 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, kdy: *„úzkým propojením“ se rozumí stav, kdy jsou dvě nebo více fyzických či právnických osob spojeny jedním z těchto způsobů:*

---

⁵⁹ POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovnictví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 125

⁶⁰ Lze definovat jako určitý soubor právních a výkonných metod s uceleným svazkem postupů, které vytvářejí a zároveň udržují vztah mezi společností a jejími konkrétními zaměstnanci.

⁶¹ Například popis technického zabezpečení jednotlivých činností a předpokládaný počet pracovníků, kteří budou zabezpečovat plánovanou činnost žadatele o licenci.

⁶² DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Sebehodnocení plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu (k 31. 12. 2010)* [online]. cnb.cz, 26. srpna 2011 [cit. 29. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ost_atni_analyticke_publikace/download/FSAP_sebehodnoceni.pdf>.

- a) *účastí ve formě vlastnictví přímého nebo kontrolou, nejméně 20% hlasovacích práv nebo kapitálu některé osoby*
- b) *kontrolou*
- c) *trvalou vazbou obou nebo všech osob k jedné a téže třetí osobě vztahem kontroly*

Povolovací orgán musí brát v rámci povolovacího řízení ohled na veškeré informace o osobách s úzkým propojením. Jedná se o seznam osob, které jsou v určitém, úzce propojeném vztahu se žadatelem o bankovní licenci. Tyto osoby jsou povinny řádně popsat danou skupinu, jejich vzájemné propojení pomocí grafické ilustrace. Vlastnická struktura potencionálního, nového bankovního subjektu musí být dohledatelná a transparentní. ČNB je schopna v rámci strukturální vlastnické sítě definovat konkrétní skupiny investorů, hlavních akcionářů, vlastníků, řídicích osob, které prokáží, že v činnosti banky nedojde k žádným právním či faktickým problémům, které by se odrazily na činnosti samotné banky. Dalším důvodem uplatňování těchto pravidel je ověření, zda dožadující subjekt je ve skutečnosti dostatečně transparentní a má dostatečné zdroje základního kapitálu. Podmínky pro osoby s kvalifikovanou účastí a seznam podkladů, které jsou tyto osoby povinny předložit, upravuje vyhláška č. 233/2009 Sb.⁶³

Důležitým aspektem při procesním řízení pro udělení bankovní licence je složení minimální výše kapitálu banky dle §4 odst. 1 zákona o bankách, která je pevně stanovena pro všechny bankovní subjekty. Jedná se o minimální nominální hodnotu, která musí být tvořena peněžitými vklady, kdy tento základní kapitál musí být složen u ČNB ještě před udělením bankovní licence. S určitým odlehčením lze označit tuto podmínku za pomyslnou „vstupenku do hry“. Úprava poboček zahraničních bank je dána vyhláškou ČNB č.233/2009 Sb. Hodnotí se navrhované strategické plány, které představují obchodní plány banky a jsou postaveny na reálných, analyticky kalkulovaných výpočtech včetně objektivního hodnocení finančních informací hlavních akcionářů banky.

Jak již bylo uvedeno výše, ČNB jako povolovací orgán je oprávněna objektivně hodnotit navrhované členy představenstva a vrcholného vedení z hlediska jejich odbornosti či jejich důvěryhodnosti. Dle §8 odst. 1 zákona o bankách je dožadující bankovní subjekt povinen

---

⁶³ *Například: dotazník za každou osobu uvedenou v seznamu, jehož obsahem jsou podrobnosti související s nabytím kvalifikované účasti a základní informace o osobě, která řídí osobu s kvalifikovanou účastí, včetně dotazníku za účelem prokázání důvěryhodnosti a způsobilosti těchto osob vykonávat akcionářská práva v bance, včetně doložení dokladu o důvěryhodnosti, pokud si jej ČNB nemůže obstarat sama (ČNB je podle § 44b odst. 2 zákona o ČNB oprávněna si za účelem doložení bezúhonnosti či důvěryhodnosti účastníka správního řízení, které Česká národní banka vede, vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů a v případech stanovených zvláštním právním předpisem opis – viz § 4 odst. 7 zákona o bankách) - DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. Sebehodnocení plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu (k 31. 12. 2010) [online]. cnb.cz, 26. srpna 2011 [cit. 29. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ost_atni_analyticke_publikace/download/FSAP_sebehodnoceni.pdf>.*

navrhnout nejméně tříčlenné představenstvo, kdy ve spojitosti s §4 odst. 5 písm. d) včetně §5 odst. 4 písm. c) zákona o bankách, určuje povinnosti splnění odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušeností u osob, které jsou právě tímto nově vznikajícím subjektem navrhovány na řídicí pozici. V rámci plnění Basilejských podmínek dle právního řádu České republiky je vhodné zmínit bezpečnostní mechanismus ČNB, kdy v případě zjištění, že dožadující subjekt podal nepravdivé údaje, může dozorový orgán odebrat bankovní licenci. Toto oprávnění je upraveno v § 34 odst. 1 zákonu o bankách. Dle § 34 odst. 2 tento zákon upravuje další možnosti, kdy je ČNB oprávněna odebrat udělenou bankovní licenci.

1. 6. 1 Dodatečná kritéria

Dodatečná kritéria tvoří funkci pomyslného záchytného bodu, který hodnotí způsobilost osob s kvalifikovanou účastí k výkonu práv akcionáře dle § 4 odst. 5 písm. c, zákona o bankách. ČNB jako povolovací orgán hodnotí způsobilost na základě doložených výročních a účetních uzávěrek v kompilaci s dalšími relevantními dokumenty, které vytvářejí objektivní obrázek finančních schopností daného subjektu. ČNB zkoumá, zda akcionáři dožadujícího subjektu jsou schopni v případě nutné potřeby poskytnout finanční podporu.

ČNB je povinna věnovat řádnou pozornost novému bankovnímu subjektu na trhu v jeho prvotních fázích vývoje. ČNB tuto činnost provádí především na základě doložených dokumentu.⁶⁴ Tyto dokumenty odrážejí dodržování a plnění obchodních či strategických cílů včetně zákonných ustanovení, které je bankovní institut povinen dodržovat v rámci udělené bankovní licence. ČNB může dle §1 odst. 7 zákona o bankách stanovit určité podmínky, které příslušná banka či pobočka zahraniční banky musí povinně splnit před samotným spuštěním podnikatelské činnosti na daném trhu.

---

⁶⁴ Pravidelný povinný reporting

2. Licencování

Bankovní licence je výchozí podmínka, o které lze objektivně říci, že plní funkci hlavního bankovního nástroje regulace ve smyslu preventivní ochrany finančního trhu. Bankovní subjekt může v českém právním řádu vystupovat pouze jako právnická osoba v podobě akciové společnosti, se sídlem na území České republiky.⁶⁵ Samotné zahájení řízení musí být inicializované předložením příslušné žádosti, která musí splňovat zákonné podmínky.⁶⁶ Licence představuje potvrzení, o tom, že banka splnila všechny zákonné požadavky a vytvořila takové provozní předpoklady, aby mohla poskytovat služby v licenci označené.⁶⁷ Samotná bankovní licence představuje z právního hlediska individuální správní akt, který vydává ČNB. Můžeme říci, že se jedná o licenční spolupráci s Ministerstvem financí ČR. Bankovní licence je udělena na dobu neurčitou, kdy adresátem je určitá osoba. Jde především o osobu žadatele. Jak již bylo uvedeno výše, samotná bankovní licence představuje soubor práv a povinností, které lze jako bankovní subjekt vykovávat. Výkon činnosti je upraven dále v §1 odst. 6 zákona č. 21/1992 Sb.

Bankovní licence je výsledkem správního řízení, které má podobu jednostranného správního úkonu. Toto rozhodnutí se vydává za účelem rozhodnutí v konkrétní věci na jméno konkrétní osoby, tj.: osoby, která byla uvedena v dané žádosti o udělení bankovní licence. Samotné rozhodnutí má povahu autoritativního výroku s bezprostřední právní závazností.⁶⁸ Udělená bankovní licence dle §6 zákona č. 21/1992 Sb. je nepřevoditelná na jinou osobu. Dochází ke změně samotné pozice adresáta, kterému je rozhodnutí určeno a to pozitivní.⁶⁹ Samotné rozhodnutí má formu konstitutivního aktu, který má neomezené účinky. Neomezené účinky jsou spatřovány právě v době platnosti licence.

Oficiální žádost musí být vyhotovena v písemné podobě, obsahuje základní informace o žadateli: zdůvodnění, které zahrnuje strategický záměr nově vznikajícího bankovního subjektu, jeho obchodní plán na následující 3 roky. Mezi další podmínky patří analýza trhu, na který banka cílí a chce rozvíjet vlastní podnikatelskou činnost, složení základního kapitálu v hodnotě 500.000.000 Kč. Peněžní prostředky musí mít zjevný a prokazatelný původ vycházející z průhledné vlastnické struktury.

---

⁶⁵ POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovnictví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006,

⁶⁶ - aktuální znění: zákon č.21/1992, zákon o bankách, vyhláška ČNB č. 233/2009 Sb.

⁶⁷ FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ. *Bankovní licence* [online]. financnivzdelavani.cz, 12. 6. 2017 [cit. 12. června 2017]. Dostupné na < <http://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/bankovni-licence> >.

⁶⁸ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 206

⁶⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 211, 212

Řízení o udělení bankovní licence je silně individuální řízení, kdy každá žádost je zkoumána individuálně. Další hledisko, které ČNB zkoumá, jaká je schopnost hlavních akcionářů z pohledu samotné finanční síly či jejich odborných a morálních zkušeností členů navrhovaných do statutárních či řídicích orgánů banky. Bankovní licence je vydávána ČNB na základě žádosti při splnění podmínek dle §4 zákona o bankách, v případě poboček bank členských států se jedná o §5a tohoto zákona, kdy samotné udělení bankovní licence je výsledkem správního řízení, kde byly splněny jak hmotněprávní⁷⁰, tak i procesněprávní podmínky k udělení bankovní licence. *Uvedení některých činností v licenci může být vázáno na udělení zvláštního povolení,*⁷¹ což může být např. poskytování investičních služeb.

Česká republika je finančně stabilní stát a člen mnoha mezinárodních organizací s řádně regulovaným finančním trhem, která umožňuje pobočkám zahraničních bank, které jsou organizační složkou určitých bank, působit na českém trhu. Česká republika jako člen Evropské unie je součástí evropského jednotného trhu finančních služeb EU, kdy jednotlivé finanční instituce požívají výhodu tzv. jednotné licence. Zahraniční banky dělíme na bankovní subjekty pocházející z členských zemí Evropské unie a bankovní subjekty ze zemí mimo Evropskou unii. Rozdílnost spatřujeme především v té skutečnosti, že bankovní subjekty pocházející mimo Evropskou unii musí ke své činnosti na území České republiky požádat ČNB o bankovní licenci. Správní řízení probíhá obdobně jako správní řízení pro tuzemské bankovní doby. Dalším důležitým mezníkem je fakt, že ČNB jako ústřední bankovní orgán České republiky hodnotí vyjádření bankovního dohledu ze země, kde má sídlo centrála zahraniční banky. Bankovní domy se sídlem centrály v některém členském státě Evropské unie fungují na principu jednotné licence, kdy držitel licence udělené domovským regulátorem v dané zemi je oprávněn vykonávat činnost, která je uvedena pod danou licenci na území jiného členského státu Evropské unie bez nutnosti žádat o samotnou další licenci na cizím finančním trhu v rámci jednotného vnitřního evropského trhu.⁷²

Činnost subjektu využívající výhody jednotné bankovní licence na území hostitelského státu podléhá dohledu orgánu domovského státu s výjimkou dohledu nad dodržováním úzce vymezených právních předpisů hostitelského státu.⁷³ Zahraniční banka má možnost poskytovat služby na území jiného členského státu prostřednictvím své pobočky či za určitých podmínek i bez založení vlastní pobočky. Důležitý

---

⁷⁰ - aktuální znění: § 4 odst. 5 zákona č.21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ DOHLED A REGULACE. *Licencování* [online]. cnb.cz, 19. ledna. 2017 [cit. 19. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html>.

⁷² Jednotný vnitřní evropský trh je složen ze čtyř svobod tj.: volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu.

⁷³ DOHLED A REGULACE. *Licencování* [online]. cnb.cz, 19. ledna. 2017 [cit. 19. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html>

bodem směřujícím k činnosti cizí banky na českém území je splnění tzv. oznamovací procedury. Tento proces představuje: definice obchodního plánu, činnosti, které banka má v úmyslu naplňovat, kde bude sídlit včetně samotné organizační struktury s jasnou definicí vedoucího pracovníka. Jedná se o podobnou, ba dokonce totožnou formu, kterou musí splnit i banky pocházející z České republiky. „Pokud banka hodlá poskytovat služby bez založení pobočky, musí svůj záměr měsíc před prvním poskytnutím služby na území jiného členského státu Evropské unie oznámit domovskému orgánu dohledu, který toto oznámení do jednoho měsíce zašle orgánu dohledu hostitelského státu.“⁷⁴

Samotný licenční proces, kterým musí každý potencionální bankovní subjekt projít, je přiměřeně dlouhý, procesní postup, kdy zákonná lhůta dle § 40 odst. 3 zákona č.21/1992 Sb., může být až 12 měsíců. Je nutné znovu připomenout, že podáním samotné žádosti a splněním podmínek nevzniká nárok na udělení bankovní licence. Jedná se o individuální právní akt, který je ovlivněn mnoha faktory. ČNB v souladu se zásadami českého právního řádu hodnotí listinné důkazy. Jedná se především o zásadu volného hodnocení důkazů. Pokud se jedná o pobočku zahraniční banky sídlící v EU, ČNB může žádat stanovisko orgánu vykonávajícího dohled v domovském státě daného bankovního domu. Pihera a spol.⁷⁵ ve své publikaci zmiňují skutečnost, že ČNB žádá tehdy, kdy o bankovní licenci žádá subjekt ovládaný zahraniční bankou, která má sídlo v členském státě. V otázce licencí lze poukázat na nutné podmínky vážící se ke splnění v určitém časovém horizontu i před samotným počátkem či průběhem vykonávání činnosti banky.⁷⁶

2.1. Podmínky vstupu do bankovníctví

Dykovská⁷⁷ poukazuje na skutečnost, že splnění podmínek vstupu do bankovníctví se rovná podmínkám udělení bankovní licence. Samotné podmínky, které je nutno bezpodmínečně splnit jsou rozděleny do osmi samostatných složek:

1. Předložení žádosti příslušné instituci schvalující licence:

Revenda⁷⁸ poukazuje na nutné položky, které musí daná žádost obsahovat, jsou: návrh stanov, podrobné údaje o zakladatelích, program na první roky činnosti banky, záměry banky a jejich samotné promítnutí na bilanci, informace o organizační struktuře, způsoby zabezpečení bankovní

---

⁷⁴ DOHLED A REGULACE. *Licencování* [online]. cnb.cz, 19. ledna. 2017 [cit. 19. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html>.

⁷⁵ PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 43- 45

⁷⁶ DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankěře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2005, s. 41

⁷⁷ DYKOVSKÁ, Marta. *Regulace a dohled nad bankami*. 1. vydání. Brno: Miroslav Nehyba, 1999, str. 19-21.

⁷⁸ REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 2. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2001 str. 122.

činnosti, informace o managementu banky, výkaz zisku a ztrát, organizaci a cíle vnitřního kontrolního systému. Žádost jako taková může být předložena fyzickou osobou, která splňuje zákonné podmínky tj.: bezúhonná a právně způsobilá, kdy nebyla v posledních letech pravomocně odsouzena za majetkové trestné činy, nebo může danou žádost podat právnická osoba. Za zajímavost lze označit fakt, že při odebrání bankovní licence či samotném zániku bankovního subjektu, dochází i ke zrušení dané bankovní licence. Jedná se o přímý důsledek nepřevoditelnosti bankovní licence jako takové.

2. Právní forma vlastnictví a minimální počet zakladatelů:

V českém právním řádu existuje pouze jedna právní forma bankovního subjektu. Jedná se o formu akciové společnosti. Samotný počet je stanoven speciálním zákonem.

3. Minimální výše základního kapitálu:

Jak již bylo uvedeno výše, nově vznikající bankovní institut je nucen prokázat schopnost financování vlastní podnikatelské činnosti včetně samotného původu peněžních prostředků, které slouží jako základní kapitál. Samotný základní kapitál by neměl pocházet z úvěrové či nelegální činnosti. Kašparovská⁷⁹ ve své publikaci uvádí, že přiměřenost kapitálu je spatřována v ochraně osob, které vložily své finanční prostředky do banky a pro případ vzniku problémů s likviditou, poslouží jako zdroj ke krytí případných ztrát banky. *“Kapitálová přiměřenost představuje pro banky povinnost udržovat určitou minimální výši kapitálu vzhledem k objemu a rizikovitosti svých aktiv“*.⁸⁰

4. Kvalifikační a morální způsobilost osob navrhovaných do vedení banky:

Důležitým prvkem samotné kontroly způsobilosti navržených osob do vedení je kladení důrazu na reputaci, doposud dosažené vzdělání, předešlé pracovní zkušenosti či bezúhonnost. Jedná se o nejvyšší management bankovního subjektu, jako jsou: zaměstnanci vnitrobankovních kontrol, jednotliví členové dozorcí rady, představenstva a samotný generální ředitel. Prokázání závažnosti výběru lze doložit faktem, že ČNB může v případě nesouhlasu s konkrétní osobou požadovat její odvolání z dané pozice. Je povinností bankovního subjektu informovat ČNB o jednotlivých změnách v personální otázce.

5. Kvalitní a podrobně zpracovaný program činnosti na nejbližší období:

Bankovní subjekt je povinen předložit podrobný program, který je v otázce podnikatelského jednání pro banku závazný. Banka musí klást důraz na svoji činnost obsaženou v programu s tím,

---

⁷⁹ KAŠPAROVSKÁ, Vlasta a kol. *Řízení obchodních bank. Vybrané kapitoly*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. str. 45

⁸⁰ „Tamtéž“

že musí prokazovat případný dopad na rentabilitu a likviditu banky. Zjednodušeně lze říct, že se jedná o rozsah vlastní podnikatelské činnosti, business plán.

6. Zabezpečení činnosti po technické, technologické a bezpečnostní stránce:

Bankovní subjekt již ze své podstaty nakládá s peněžními prostředky svých zákazníků. Je zjevné, že v důsledku potencionálního nebezpečí ve formě ohrožení uložených prostředků je bankovní subjekt povinen prokázat dostatečné zabezpečení ať již po softwarové, personální stránce nebo monitoringem a bezpečností související objektů prostřednictvím ostrahy.

7. Adekvátní kontrolní a účetní vnitrobankovní systém:

Nezávislost samotného úseku vnitřní bankovní kontroly na managementu banky jen potrhuje závažnost podnikatelské činnosti, kterou banka provozuje. Je důležité, aby samotná banka měla pomyslný, vnitřní kontrolní okruh, který kontroluje nejen dodržování účetních předpisů, ale zároveň poskytuje objektivní sebereflexi příslušným orgánům banky, taktéž kontrolním orgánům ČNB.

8. Souhlas instituce bankovní regulace a dohledu domovské země:

Zde se jedná o bankovní domy pocházející z třetích zemí, tj.: zemí mimo území Evropské unie. Jsou to ty situace, kdy zahraniční banka chce na území České republiky založit vlastní pobočku. Souhlas je spatřován v tom, že mateřská banka přebírá případně závazky, pokud zahraniční banka zanikne, či přestane být solventní a nebude schopna pokrýt uložené vklady.

2.2. Kritéria autorizace

Jedná se o souhrn podmínek a požadavků, které ČNB požaduje po potenciálním novém bankovním subjektu. Celá tato soustava podmínek a požadavků se nazývá *kritérium autorizace* tj.: splňovat následující podmínky dané zákonem č. 21/1992 Sb., zákonem o bankách. Tyto podmínky jsou definovány v §4 tohoto zákona tj.:

- Vklad, kdy minimální výše základního kapitálu činí 500.000.000 Kč dle § 4 odst. 1 zákona o bankách, který musí být zcela splacen před vydáním licence, kdy musí být splněna podmínka průhlednosti a nezávadnosti původu finančních zdrojů.
- Subjekt musí prokázat způsobilost osob s kvalifikovanou účastí na bance k výkonu práv akcionáře včetně prokázání dostatečně transparentnosti skupiny.
- Dále se jedná o zákonné podmínky upravené v §4 odst. 5 zákona o bankách
- Potencionální subjekt splňuje odborné a kvalifikační předpoklady vedení
- Tento subjekt musí být morálně bezúhonný tj.: je zkoumána bezúhonnost vlastníků, řídicího managementu či statutárních orgánů

- Nově vznikající subjekt musí být schopen prokázat technické a organizační zázemí, pomocí kterého je schopen distribuovat své služby, jedná se především o samotnou vybavenost a strukturovanou síť poboček daného subjektu
- Musí být předložen obchodní plán činnosti, který obsahuje konkrétní služby, které budou nově vznikající bankou nabízeny spotřebitelům a obchodním partnerům.
- V neposlední řadě musí být objektivně prokázán, dostatečný provozní kapitál na ekonomické potřeby banky

Určitou zajímavostí je skutečnost, že může dojít k situaci, kdy nově vznikající banka objektivně dosáhne na zákonné stanovené podmínky pro udělení bankovní licence, nicméně ČNB se rozhodne neudělit bankovní licenci. Především z toho důvodu, že na získání bankovní licence není právní nárok.⁸¹

Udělením bankovní licence se dostává nový subjekt do stavu, kdy je v rámci vykonávaného dohledu ČNB povinen dodržovat podmínky dané licenci či jinými zvláštními předpisy⁸². V rámci dohledu ČNB mohou být jednotlivým subjektům stanovena individuální opatření.

2.3. Princip jednotné licence

Zásadní zlom v úpravě bankovních licencí v českém právním prostředí přišel společně se vstupem České republiky do Evropské unie. Při hlubším zkoumání podstaty principu jednotné bankovní licence můžeme dojít k názoru, že se jedná o cenný institut, který uznává výsledek správního řízení domovského státu rovnocenně jako případný výsledek v hostitelském státu. Jedná se zjevný projev harmonizačního a sjednocujícího práva, které prostřednictvím sekundárního práva EU zvyšuje právní spolupráci mezi jednotlivými členskými státy. Samotné podmínky získání bankovní licence v rámci prostoru Evropské unie jsou definovány prostřednictvím evropské harmonizační směrnice.⁸³ Samotný princip vychází z podmínek univerzálního bankovníctví.

Princip jednotné licence je upraven v § 5c zákona o bankách a přináší poměrně silnou komparativní výhodu bankám sídlícím v členských státech Evropské unie. Tento stav upravuje §5d zákon o bankách.

⁸¹ Jedná se o širokou možnost diskrečního uvážení ČNB, kdy se jedná o určité správní uvážení – zákon dává možnost volby mezi různými druhy rozhodnutí pro dané správní řízení.

⁸² Např. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

⁸³ - legislativa ES/EU: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/28/ES ze dne 18. září 2000, kterou se mění směrnice 2000/12/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu

Autor práce je toho názoru, že v rámci činnosti těch subjektů, které nepožívají, vystupuje ČNB jako kontrolní orgán, který je zodpovědný za udělení či případné odnímaní licence⁸⁴ pro konkrétní bankovní subjekt.

Primární úprava jednotné bankovní licence je upravena ve Smlouvě o fungování Evropské unie⁸⁵ a příslušnými bankovními směrnici. Bankovní směrnice byly přeneseny do českého právního prostředí prostřednictvím zákona č. 21/1992 Sb., zákona o bankách. Samotná smlouva o fungování Evropské unie upravuje problematiku jednotné bankovní licence dvěma stěžejními principy, a to:

1. Princip svobody usazování
2. Princip svobody pohybu služeb, který vychází z dočasného poskytování bankovních služeb⁸⁶

Směrnice 77/780/EHS, která je označována za první bankovní směrnici v Evropské unii, může bankovní subjekt, který má udělenou bankovní licenci domovským orgánem (v ČR se jedná o ČNB) založit svoji pobočku na území jiného členského státu. Dle Léra⁸⁷ se však nejednalo o podobu dnešní jednotné bankovní licence. Původní forma byla nastavena tak, že bankovní subjekt musel i přes již udělenou bankovní licenci, pocházející z domovského státu, zajistit nově vzniklou pobočku bankovního subjektu v členské zemi novou licenci daného členského státu, kde byla pobočka zřízena. Zajištění bankovní licence byla splněno tehdy, kdy cizí bankovní subjekt splnil požadavky členského státu. Samotné harmonizační principy byly vytvořeny až v druhé směrnici 89/646/EHS, která jasně a konkrétně definuje onu jednotnou bankovní licenci. Následovaly další novelizace směrnic tj.: 2000/12/ES, 2006/48/ES, které následně ke dni 26. 6. 2013 nahradila směrnice 2013/36/EU o přístupu k činnosti úvěrových institucí. Prostřednictvím vývoje jednotlivých směrnic lze dojít k základním znakům jednotné bankovní licence. Tyto znaky jsou spatřovány v:⁸⁸

1. V nutnosti dosahování vzájemného uznávání bankovních licencí v rámci Evropské Unie
2. Povinnosti vedoucí k dodržování pravidel obezřetnostního podnikání
3. Nutnost postupného vývoje harmonizační cesty ke stejným podmínkám a požadavkům
4. Povinnosti řádného dohledu příslušného orgánu domovského státu

---

⁸⁴ Poslední rozhodnutí o odnětí bankovní licence nabylo právní moci k datu 24.10.2016, jednalo se o ERB bank, kdy hlavním důvodem byly především nefunkční řídicí a kontrolní systém banky a nestandardní nákup dluhopisů v rozporu s příslušnou právní úpravou.

⁸⁵ - legislativa ES/ EU: Smlouva o fungování Evropské unie Čl. 49 a 56, ze dne 13. prosince 2007. Uř. věst. C 326, 26/10/2012 S. 0001 - 0390

⁸⁶ PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 73

⁸⁷ LÉR, Leopold. *Regulace činnosti bank*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, a.s., 1997, s. 22

⁸⁸ PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 75

5. Udělování bankovní licence vedoucí k provozování bankovní činnosti, které členské státy mezi sebou uznávají.

Poměrně velkou nevýhodou v podnikatelské činnosti na bankovním trhu je vidět u zahraničních subjektů, které pocházející z třetích zemí (mimo území ČR a EU) a jsou tak nuceny získat ke své činnosti bankovní licenci v domovském státě tak i v ČR, kterou vydává ČNB.⁸⁹ ČNB je zákonem zmocněna vytvářet konkrétní pravidla za účelem dodržení obezřetností politiky a pravidla obezřetného podnikání.⁹⁰ Jedná se o záchranný model, který předchází případnému oslabení bankovního trhu pomocí prováděcích předpisů. ČNB těmito prováděcími předpisy vytváří premisu objektivních pravidel, která pomáhají k řádnému dohledu finančního trhu, aniž by bylo nutné měnit zákonnou úpravu.

2.4. Zjištění nedostatku

Bankovní subjekt, který je oprávněn na základě udělené bankovní licence fungovat na finanční trhu v České republice, je kontinuálně pod dozorem ČNB, která v rámci výkonu bankovního dohledu dohlíží na případné nedostatky.

Nedostatkem má autor na mysli činnost bank, kterou lze definovat jako porušování a obcházení zákona o bankách, jiných zvláštních zákonů, předpisů včetně opatření vydávaných ČNB. Autor dále odkazuje na možné porušování podmínek stanovených bankovní licencí či neplnění podmínek, za nichž byla bankovní licence udělena. Další formou, jak může bankovní subjekt porušovat své povinnosti, lze vidět v poškozování zájmů vlastních vkladatelů (jedná se o otázku zabezpečení jejich vkladů) nebo případné ohrožení stability banky, pokud se banka dopouští příliš rizikových aktivit. Autor dále naráží na problematiku, která je spojena s top managementem banky. Může nastat situace, kdy delegované osoby nemají dostatečnou kvalifikaci a odbornou způsobilost. Stav kdy banka nevytváří dostatečný souhrn rezerv a opravných položek na pokrytí svých rizik vyplývajících z objemu klasifikovaných úvěrů a jiných aktiv či dojde k poklesu kapitálu banky pod minimální výši základního kapitálu požadovanou zákonem, je bankovní subjekt povinen navýšit ve

---

⁸⁹ PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s.103, 104

⁹⁰ „Základní pravidla obezřetného podnikání jsou stanovena přímo v zákoně o bankách, např. požadavek mít řídicí a kontrolní systém, požadavek dodržovat kapitálovou přiměřenost a pravidla angažovanosti, limity pro kvalifikované účasti banky v jiných subjektech, zákaz zvýhodněného obchodování s osobami personálně a majetkově propojenými s bankou (tzv. osobami se zvláštním vztahem k bance) či požadavek na tzv. čínské zdi mezi úvěrovými a investičními obchody prováděnými bankou.“ DOHLED A REGULACE. *Pravidla obezřetnostního podnikání*, [online]. cnb.cz, [cit. 31. května 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/pravidla_obe_zr_podnikani.html>

lhůtě, kterou uloží centrální banka.⁹¹ O otázce odnětí bankovní licence rozhoduje ČNB na základě § 34 a 35 zákona o bankách.

Smyslem opatření k nápravě⁹² ukládané ČNB je povinnost bankovního subjektu zajistit dostatečnou nápravu, pokud byly zjištěny nedostatky v rámci plnění povinností komerčního subjektu. K odstranění zjištěných nedostatků může ČNB dle § 26 odst. 2 zákona o bankách zjednat nápravu. Náprava je spatřována ve vymezení konkrétní povinnosti, kterou musí příslušný bankovní subjekt splnit. Pokud dotčená banka sama nezjedná nápravu na žádost ČNB nebo i bez předchozího požadavku ČNB na zjednání nápravy, může ČNB přistoupit ke zjednání nápravy sama, a to změnou bankovní licence s vyloučením nebo omezením některých vedlejších bankovních činností dle §1 odst. 3 zákona o bankách, kdy se může jednat o omezení prováděných obchodů s devizovými hodnotami, nařízením mimořádného auditu provedeného na náklady banky či zavedením nucené správy.⁹³ Je důležité zmínit skutečnost, že již během těchto opatření může ČNB uplatnit sankce vůči příslušnému bankovnímu subjektu. V případě zjištění nedostatků může ČNB uložit danému subjektu pokutu dle § 26h zákona o bankách.

2.4.1. Zánik bankovní licence

V případě, že se bankovní subjekt ve své činnosti dopouští závažných nedostatků v činnosti banky, má ČNB oprávnění k odnětí licence. Samotný zánik bankovní licence může vzniknout z několika skutečností:

1. Odejmoutí bankovní licence ČNB
2. Zrušení bankovního subjektu likvidací
3. Rozhodnutí valné hromady, že bankovní subjekt nadále nebude vykonávat licencovanou činnost
4. Výmazem banky z obchodního rejstříku, pokud bankovní subjekt zaniká bez likvidace

Dle § 34 odst. 2 zákona o bankách, může ČNB odejmout bankovní licenci v případě, že:

1. *Banka nebo pobočka banky nezahájila činnost do 12 měsíců od udělení licence nebo v této době nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry*⁹⁴

---

⁹¹ BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 54 s.

⁹² - aktuální znění: §26 zákona č. 21/1992 Sb., zákon o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁹³ BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012. 55 s.

⁹⁴ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. a, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

2. *v činnosti banky byl zjištěn nedostatek v činnosti, který by současně mohl naplnit znaky správního deliktu. Banka nebo pobočka banky z jiného než členského státu nezabývala činností do 12 měsíců ode dne udělení licence nebo po dobu 6 měsíců nepřijímá vklady od veřejnosti nebo neposkytuje úvěry⁹⁵*
3. *žadatel v žádosti o licenci uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje⁹⁶*
4. *přetrvávají závažné nedostatky v činnosti zahraniční banky se sídlem na jiném území než území členského státu⁹⁷*
5. *proti bance bylo vydáno pravomocné rozhodnutí pro závažné porušení zákona upravujícího opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu⁹⁸*
6. *banka nespĺňuje požadavky stanovené v části třetí, čtvrté nebo šesté nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)⁹⁹*

---

⁹⁵ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. b, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. c, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁷ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. d, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁸ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. e, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ - aktuální znění: § 34 odst. 2 písm. f, zákona o bankách, ve znění pozdějších předpisů

3. Utváření dnešní podoby bankovního trhu

Jak již bylo uvedeno výše, finanční trh a především pak bankovní sektor dosáhl za posledních téměř 30 let zásadních změn. Při pohledu na původní stav s přímou komparací se současným stavem lze zaznamenat postupný, transformační proces, který se zásadně liší od prvotní formy regulace. Tato kapitola se bude soustředit na změny v podmínkách vedoucích k zisku bankovní licence včetně grafického vyjádření, které je uvedeno v závěru této diplomové práce. Tato kapitola se bude zabývat zásadními změnami, které zastihly bankovní sektor v průběhu let. Důraz bude kladen především na počátek vývoje z důvodu lepší představitivosti v přímé komparaci se současností. Následně tato kapitola zhodnotí nejdůležitější mezníky vývoje bankovní legislativy v době mezi lety 2001-2010, kdy v poslední části této kapitoly bude zhodnocen stav bankovního prostředí během let 2011 do 2015.

3.1 Změny v letech 1990 – 2000

Rok 1990

Prvotní legislativní změny ve spojitosti s tržní ekonomikou lze označit za silně náročný proces, který byl do značné míry ovlivněn zkomplikovaným, nedostatečně ohebným legislativním přijímáním nutných reformních kroků. Důsledkem změny režimu došlo i k zásadním změnám v bankovní legislativě, tj.: z původní formy mono-bankovního systému Státní banky československé došlo k transformaci do formy dvoustupňového bankovního systému. Tento stav byl změn k 1. 1. 1990 v důsledku přijetí zákona č.130/1989 Sb. Zajímavostí tohoto zákona je skutečnost, že bankovní dohled nezahrnoval úkoly centrální banky, které jsou typické pro bankovní dohled v dnešní době.¹⁰⁰ K 1. 1. 1990 nabyl účinnost i zákon č. 158/1989 Sb. bankách a spořitelnách. Na základě tohoto zákona byla umožněna existence samotných bankovních subjektů, které mohly realizovat podnikatelskou činnost v bankovním sektoru. Jednalo se o formu:

- statní peněžní ústav
- akciové společnosti

---

¹⁰⁰V § 17 zákona č. 130/1989 byla ustanovena odpovědnost ústřední banky za provádění bankovního dohledu nad oblastmi, které ze zákona pokrývala obecně závaznými právními předpisy, tedy měnové plánování, vydávání, oběh, výměna a stahování peněz, pokladní operace a směnárenská činnost, informační systém SBČS, bank, spořitelen a jiných právnických osob a odměny za poskytování peněžních služeb. - DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 15. února 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>.

- družstva
- společný podnik

Ve spojení se zákonem č. 173/1988 o podniku se zahraniční majetkovou účastí bylo možné mít i zúčastněnou zahraniční osobu. Původní bankovní dohled Státní banky československé byl, dnes již lze říci, zcela zjevně nedostatečný, svým pojetím nesplňoval základní bezpečnostní filtry, pomocí kterých mohla ústřední banka zabezpečit jak řádný chod, tak i samotné systémové snižování případných rizik pocházejících z trestněprávní činnosti. V důsledku zintenzivnění mezinárodní spolupráce s bankovními subjekty a mezinárodními organizacemi zabývajícími se problematikou bankovníctví, vedly k postupnému zvyšování kvality legislativní úpravy, což mělo za následek postupné vyplňování právních mezer. Je možno říci, že teprve s účinností zákona č. 158/1989 Sb., o bankách a spořitelnách, se Státní banka československá rozhodla k formální definici minimálních požadavků. Do základních podmínek požadavků patřily následující:

1. minimální výše 50 mil. Kčs
2. předložení návrhu zakládacích dokumentů a obchodních záměrů zakladatelů
3. osob znalých do vedení
4. organizace banky

Rok 1991

V průběhu roku 1990 byly postupně vytvořeny tři bankovní subjekty, které vlastnil stát. Jednalo se o tyto banky: Komerční banka na území ČR, Všeobecná úvěrová banka na území SR a Investiční banka, která působila jak v ČR tak i SR. Původní instituce, které plnily svoji činnost na bankovním trhu, získaly univerzální bankovní licenci. Namátkově se jednalo například o Českou státní spořitelnu či Československou obchodní banku. Během roku 1991 došlo k určení Federálním ministerstvem k definici limitu ročních nákladů bank, které nesměly přesáhnout výši v hodnotě 1,5% ze stavu jejich úvěrů včetně převzetí agendy bankovního dohledu v rámci nově vytvořeného oddělení Státní banky Československé, která měla za povinnost vyřizovat žádosti o povolení provozování bankovních činností. Během roku 1991 došlo k navýšení nových bankovních subjektů o dalších 13 nových bank.

Rok 1992

Za určitý mezník lze označit vývoj bankovního prostředí během roku 1992. Během tohoto roku došlo k nabytí účinnosti nových bankovních zákonů¹⁰¹, které přinášely „na tu dobu“ zásadní změny

---

¹⁰¹- aktuální znění: zákon č.21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů a

- historická verze: zákon č. 22/1992 Sb. o SBČS, ve znění zákona č. 6/1993 Sb., účinném ke dni 1.1.1993

v právním prostředí. Tyto zákony započaly důležitou rekonstrukci právní úpravy, která do značné míry ovlivňovala rozsah výkonu činnosti bankovního dohledu. Změny nastaly v následujícím:

1. Posuzování žádostí o udělení bankovních licencí dle zákona č. 21/1992 Sb. o bankách,
2. Řádná definice pojmu dohledu nad dodržováním podmínek stanovených povolením k podnikatelské činnosti banky dle zákona o bankách a jiných zvláštních právních předpisů,
3. Zpřísnění kontroly dodržování právních předpisů a opatření, které byly vydány původně Státní bankou Československou
4. Zpřísnující forma v ukládání opatření k nápravě včetně ukládání pokut

Samotný rok 1992 sebou přinesl další zpřísnující podmínky ve formě nově vzniklých opatření v otázce kapitálové přiměřenosti, byl kladen důraz na úvěrovou angažovanost¹⁰², likviditu či omezení devizových činností banky. Zásadní změnou bylo navýšení minimálního základního kapitálu na 300.000.000 Kčs, který platil i pro již fungující bankovní subjekty působící na českém finančním trhu. Další zajímavost, kterou rok 1992 přinesl, byla zákonná úprava o možnosti vytvářet bankovní rezervy do určité výše.¹⁰³ Tato úprava vycházela ze zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu.¹⁰⁴ Během roku 1992 došlo ke vzniku 17 nových bank.¹⁰⁵ Dosavadní data jasně prokazují exponenciální růst podnikatelských subjektů, které měly zájem o český finanční trh. Důvodem tohoto enormního zájmu mohla být i určitá nepřipravenost právního prostředí, které bylo vstřícné v otázce zisku bankovní licence.

Rok 1993

Rok 1993 byl svým způsobem zlomový v mnoha směrech. Došlo k rozdělení Československa, Státní banka Československá zanikla a nově vznikla Česká národní banka. ČNB již od svého počátku směřovala svoji činnost na zkvalitňování komplexní odbornosti finančního trhu, kdy svoji pozornost zaměřovala především na schvalování novel, která začaly vytvářet silný tlak na činnost bankovních subjektů. Mezi prvotní činnosti bankovní rady ČNB lze zařadit důraz na obezřetností

---

¹⁰² Pod pojmem úvěrové angažovanosti si lze představit určitý soubor pravidel, který má za cíl snížení rizik bank. Jedná se o omezení limitů vůči jednomu dlužníkovi.

¹⁰³ Jednalo se o maximální výši ve formě 2% aktiv příslušné banky. Samotné znění tohoto zákona bylo netknuté až do roku 1995.

¹⁰⁴ DOHLED A REGULACE. *Přehled činnosti bankovního dohledu v jednotlivých letech, 1995*, [online]. cnb.cz, [cit. 31. května 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/publikace_op_prehled/publikace_op_prehled_1995.html>.

¹⁰⁵ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec1999, [cit. 15. února 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>.

opatření týkající se kapitálové přiměřenosti či zpřísnění pravidel likvidity. V rámci zkvalitňování dohledu bankovního prostředí začala ČNB spolupracovat s Komorou auditorů ČR, kdy důsledkem bylo vytvoření minimálních standardů na obsah zprávy hospodaření bank. Tyto standardy vrhaly svůj zájem především na prověřování nejrizikovějších oblastí.¹⁰⁶ Po stránce kontrolních činností došla ČNB k názoru, že v rámci zkvalitnění kontrolní činnosti by bylo vhodně inovovat hodnotící systém. ČNB přišla s tzv. Jednotným systémem hodnocení bank, který srovnatelně rozděloval banky do skupin a objektivně hodnotil absolutní hodnoty hospodaření bank.

Dopad těchto opatření byl znatelný, nicméně stále nedocházelo k naplnění předpokladů, kterou si bankovní rada dala. Bylo to především způsobeno tím, že na českém bankovním trhu působilo příliš mnoho bankovních subjektů. Tento fakt měl omezující efekt z důvodu nedostatečné kapacity příslušných odborů ČNB. Přes veškeré počáteční problémy ČNB začala identifikovat nejpálčivější problematiku, která bankovní prostředí tížila nejvíce. Jednalo se především o problematiku angažovanosti vůči osobám s blízkým vztahem k bance, problematická úvěrová portfolia či hraniční machinace se splaceným základním kapitálem. Nemělo by být opomenuto na důsledky zpřísnění vstupních podmínek včetně samotných regulačních standardů. Za prvotní nepříjemnosti, které byly určitou sebereflexí zpřísnujících se podmínek podnikatelské činnosti na bankovním trhu lze rozhodně označit pád Kreditní a průmyslové banky. K pádu došlo z důvodu nedostatečné likvidity banky a samotné nevyhovující kapitálové vybavenosti. Výsledkem bylo zavedení nucené správy. Nucená správa během svého působení poukázala na negativní ovlivňování bankovních subjektů z pozic samotných akcionářů a vedení banky. Obecně lze říci, že s první vlnou zpřísnující se politikou z pozice ČNB došlo pomyslnému očistci, což mělo za následek, že se mnoho bankovních subjektů začalo dostávat do problematiky s vlastní likviditou. Během roku 1993 došlo k povolení činnosti pouze 10 novým bankovním subjektům.

Rok 1994

Kompletní bankovní sektor začal stagnovat v otázce udělování nových bankovních licencí z důvodu zpřísnujících podmínek. Ke konci roku bylo na území České republiky enormních 55 bank.¹⁰⁷ Při bližší kontrole byly banky rozděleny do 3 skupin:

1. 32 bank bylo založeno na českém kapitálu
2. 15 bank bylo ovládáno zahraničním kapitálem

---

¹⁰⁶ Systém řízení a kontroly řízení rizik bankovního podnikání.

¹⁰⁷ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 15. února 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

3. existovalo 8 poboček zahraničních bank

Rok 1994 dále pokračoval v pomyslném utahování šroubů, což mělo za následek zvýšenou formu činnosti v otázce zdokonalování bankovního dohledu i regulativní činnosti. Rok 1994 byl ve znamení opětovné změny základního kapitálu banky. Bankovní rada svým rozhodnutím inovovala základní parametry podmínek pro udělení bankovní licence, tj.: došlo k navýšení základního kapitálu na hodnotu 500.000.000 Kč. Nicméně postupné zpřísnění a regulování tohoto trhu začalo přinášet své výsledky. ČNB se ze své pozice ústředního orgánu zasloužila o dostatek podmětů, které vedly k novelizaci zákona o bankách. Hlavním přínosem novelizace v roce 1994 bylo zvýšení důrazu na kontrolní činnost, i samotné pravomoci ČNB, které spatřujeme v postupném posilování útvaru bankovního dohledu. Došlo například ke zvýšení nápravných institutů, které bylo možné využít tam, kde příslušný bankovní dům dlouhodobě a nedostatečně neplnil své povinnosti. „*Bankovní dohled byl poprvé převeden do přímé odpovědnosti člena bankovní rady ČNB – vrchního ředitele*“.¹⁰⁸

Rok 1995

Rok 1995 se dále nesl v trendu stále se zvyšujících požadavků na získání bankovní licence. Rok 1995 především přinesl novelizaci zákona č.593/1992. Bylo vyvinuto zvýšené úsilí ve spolupráci s Komorou auditorů, kteří spolupracovali s příslušným odborem bankovního dozoru. První výsledky této spolupráce měly za následek úpravu pravidel obezřetného podnikání bankovních subjektů. Kontrolní činnost během roku 1995 rozhodně nezažehala, pokud předpokládáme, že během roku 1995 byl proveden rekordní počet kontrolní činností. Zpřísnující forma dozorové činnosti s sebou nesla určitá opatření, která měla omezit vzrůstající tendenci nedostatečné kvality podnikatelské činnosti bank. Výsledkem auditní zprávy zabývající se detailní problematikou bankovního prostředí provedené ČNB, byly vytvořeny minimální standarty a principy tzv. Konsolidačního programu II.¹⁰⁹ Co se týče nárůstu počtu bank, tak v roce 1995 došlo k udělení pouze jedné licence, a to České exportní bance. Tato banka byla zřízena na základě zvláštního

---

¹⁰⁸ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 15. února 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

¹⁰⁹ „*zpřísnění postupu bankovního dohledu k těm bankám, které nesplňovaly základní obezřetnostní pravidlo v hospodaření (parametr reálné kapitálové přiměřenosti 8 %) a vyžadoval realizaci ozdravných programů za podpory akcionářů ohrožených bank. Program byl primárně orientován na subsektor malých tuzemských bank a vycházel z požadavku na plné pokrytí rizik z aktiv bank podle ohodnocení auditorů ke konci roku 1995.*“ – REGULACE A DOHLED V OBLASTI FINANČNÍHO TRHU, *Konsolidační program pro subsektor malých bank*, [cit. 16. února 2017]dostupné na <http://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu/konsolidacni_program_pro_subsektor_malych_bank.html>

zákona č. 21/1991 Sb., o bankách. V důsledku postupné realizace Konsolidačního programu II, musí být poukázáno na zvyšující tempo odebrání bankovních licencí. Během roku 1994 došlo k zahájení procesu odebrání bankovní licence u jedné banky¹¹⁰, zatímco během roku 1995 došlo k odebrání u tří.¹¹¹

Rok 1996

Změny, které nastaly v předešlém roce, pokračovaly dále i v roce 1996 může být označen za rok naplněný součinností. ČNB se soustředila na zabezpečení a udržení si svého renomé v otázce zodpovědnosti řádného orgánu, který je povinen zabezpečit řádnou činnost subjektů, které působí na daném trhu. Je až zarážející, když z pohledu čisté statistiky zjistíme, že během roku 1996 bylo podáno 16 trestního oznámení v důsledku podvodného jednání bankovních subjektů. Lze uvést následující banky: Kreditní a průmyslová banka, Banka Bohemia, První slezské banka, Ekoagrobanka, Banka Skala, Podnikatelská banka, Realitbanka, Evrobanka, Agrobanka, Foresbanka.¹¹² Jednalo se o výsledek práce speciálně vyškoleného týmu ČNB, který měl za úkol bojovat s finanční kriminalitou, nacházející se uvnitř bankovního systému. Lze říci, že tento stav jasně prokazoval nově nastolený standart, který bylo nutno pevně uchopit za účelem očištění českého bankovního prostředí od nekorektních bankovních institucí. Důležitý bod roku 1996 byla novelizace zákona 21/1992 Sb. o bankách, v důsledku s vydáním zákona č. 61/1996 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a o změně a doplnění souvisejících zákonů, který stanovil některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Dále ČNB vydala na základě své legislativní činnosti důležité opatření - o zásadách vytváření cenných papírů a majetkových podílu opravnými položkami. Výsledkem bylo, že 9 bankám bylo zahájeno řízení o odnětí licence či zavedení nucené správy.¹¹³

Rok 1996 dále přinesl tzv. Stabilizační program, který měl pomoci k posilování samotné stability bankovního systému a zlepšení upadající veřejné důvěry. ČNB v tomto roce zasáhla proti 15 bankám z celkového počtu 18, které následně vyústilo do 9 správních řízení. Autor připomíná, že během tohoto kalendářního roku přibýlo 16 trestních oznámení vůči bankovním subjektům.

---

¹¹⁰ AB Banka

¹¹¹ Kreditní a průmyslová banka, AB Banka, Česká banka

¹¹² DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 16. února 2017]. Dostupné na <
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

¹¹³DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 16. února 2017]. Dostupné na <
http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

Rok 1997

Během tohoto roku nedošlo k žádným zásadním dopadům na legislativní rámec bankovního dohledu či nové postupy regulační politiky. Tento rok byl oproti letům předchozím spíše určitý mezistupeň, v rámci kterého se zákonodárná moc soustředila na zdokonalení legislativní stránky dohledu formou příprav příslušných novel. Jednotlivé legislativní kroky vedly ke zdokonalení a doplnění chybějících mezer v českém právním prostředí. Z pohledu mezinárodní perspektivy ČNB začala postupovat v pomyslné pyramidě prestiže strmě vzhůru. Toto tvrzení lze opřít o skutečnost, že ČNB byla přizvána Basilejským výborem pro bankovní dohled k účasti v expertní skupině, která připravovala mezinárodní standarty pro bankovní dohled. Skupina byla naplněna 140 národnostmi.¹¹⁴ Důkazem kvalitně zpracované legislativní cesty byl realizační záměr Stabilizačního programu. Další bodem roku 1997 byla pokračující tendence dokončení Konsolidačního programu II za účelem omezování finančních dopadů, které nastaly v minulých letech. Dosavadní bankovní sektor byl nadále utvářen postupnými změnami počtu bankovních subjektů na českém finančním trhu. ČNB odebrala licenci dalším bankám: Bankovní dům Skala, Ekoagrobanka, Evropanka a v důsledku konkurzu i Realitbance.¹¹⁵

Rok 1998

Jednalo se o navazování předešlého snažení, které mělo podobnou formu, jako rok předcházející s tím rozdílem, že došlo k většímu odlivu bankovních subjektů, ať už zánikem, fúzí či nezahájením samotné podnikatelské činnosti. Zákonodárná moc schválila v tomto roce další novely zákona o bankách. Pokud bychom mohli definovat rok 1998 jedním slovem, rozhodně by to byl rok „spolupráce“. Během tohoto roku došlo k podepsání Dohody o spolupráci při výkonu bankovního dohledu a státního dozoru mezi ČNB, MF, KCP.¹¹⁶ Během tohoto roku došlo k zániku 5 bank.¹¹⁷ Celkový počet podnikajících subjektů na českém bankovním trhu byl 45. Došlo k zániku těchto bank: COOP banka, Velkomoravská banka, Agrobanka, Pragobanka, Bank Austria, HYPO Bank,

---

¹¹⁴ COMMITTEES AND ASSOCIATIONS. *History of the Basel Committee*. [online]. 30. prosince 2016 [cit. 3. dubna 2017]. Dostupné na <<https://www.bis.org/bcbs/history.html>>

¹¹⁵ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 16. února 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

¹¹⁶ BANKOVNICTVÍ. *Sloučení dohledu z pohledu pojistného trhu* [online]. bankovnictvionline.cz, 18. listopadu 2016 [cit. 5. dubna 2017]. Dostupné na <<http://bankovnictvionline.cz/fokus/soucení-dohledu-z-pohledu-pojistneho-trhu>>.

¹¹⁷ Během tohoto roku došlo k již zmiňovaným fúzím či zániku bankovního subjektu, který nezahájil svoji činnost v zákonné lhůtě od udělení bankovní licence.

WEST Deutsche Landesbank (CZ). Bankovní licenci naopak dostala GE Capital Bank, a dále byla provedena změna formou přejmenování na J&T banka.

Rok 1999

Došlo k zásadním opatřením z dílny ČNB, která nově upravovala kapitálovou přiměřenost bank.¹¹⁸ Dále se jednalo o opatření ČNB v otázce podmínek pro provádění dohledu. Rok 1999 rokem mezinárodního úspěchu, protože ČNB byla opětovně přizvána k mezinárodní kooperaci s Basilejským výborem, dále byl zahájen program Twinning¹¹⁹. Mezinárodní tažení pokračovalo ke zvýšení spolupráce s MMF, BIS, SB. Bankovní sektor přišel k dalším změnám, co se počtu bankovních domů týče, a to nově na historické minimum 42 bank. Skončila Universal banka, Foresbank i Moravia Banka. Během roku 1999 se začala objevovat zásadní skutečnost. Malé bankovní instituty v důsledku rapidního zpřísnění podmínek podnikatelské činnosti, či určité ekonomické krize začaly kulminovat hranici, která byla pro menší bankovní instituty hraniční, co se životaschopnosti týče. Během roku 1999 lze vidět důležitost nalezení silného investora či partnera, který může pomoci překlenout určité ekonomické neduhy.

3.2 Změny v letech 2000 – 2010

Podkapitola se věnuje období 2000-2010, kdy poukazuje na nejpodstatnější změny dle názoru autora, které zásadně měnili tvář bankovního prostředí.

Samotný rok 2000 byl rokem, který stále pokračoval v tendenci zvyšování tlaku na bankovní subjekty v otázce zpřísnujících podmínek. Jednalo se o postupné zvyšování mezinárodní spolupráce včetně kontinuální implementace legislativní základny, která byla v souladu s Evropskou úpravou včetně Basilejských standardů. Rok 2000 s sebou přinesl další zásadní změny v otázce kapitálové přiměřenosti. S platností od dubna 2000 byly banky nuceny reagovat na opatření ČNB o kapitálové přiměřenosti se zahrnutím tržního rizika. Během roku 2000 došlo poprvé k předložení konsolidovaných výkazů a výkazů o kapitálové přiměřenosti. ČNB se v rámci své činnosti snažila dosáhnout zlepšení situace rizik pocházejících z úvěrů. Během roku 2000 byl zahájen provoz komplexního úvěrového registru, který umožňoval komerčním bankám se

---

¹¹⁸ „zahrnuta direktiva o úvěrové angažovanosti (nový propočít) a jsou zde obsažena také ustanovení o limitech otevřených devizových pozic. Tímto opatřením došlo ke sloučení tří původních – opatření o kapitálové přiměřenosti, úvěrové angažovanosti a otevřených devizových pozicích – do jednoho opatření.“ – KOLMAČKOVÁ, Eva, *Basel II*, [online]. Diplomová práce, Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, duben 2007, [cit. 8. dubna 2017]. Dostupné na <https://is.muni.cz/th/76193/esf_m/diplomova_prace.txt>.

¹¹⁹ Ty země, které se snaží dostat do EU, jsou nuceny splnit příslušné podmínky pod patronací přidělené zemi, pro Českou republiku to znamenala kooperace s Německem a odborníky z Řecka.

v reálném čase informovat na žadatele úvěru. Během tohoto roku dále vešla v účinnost rozsáhlá novela, která upravuje boj proti legalizaci výnosu z trestné činnosti. Důvodem rozsahu této novely bylo kladení důrazu na rozšíření implementace evropských standardů. V neposlední řadě došlo ke změně výpočtu kapitálové přiměřenosti.¹²⁰

V roce 2001 došlo k další potřebným novelám, které svojí účinností posunuly české bankovní prostředí zase o kousek dál. V tomto roce nabyly účinnost dvě zásadní novely. První se týkala úpravy zákona o ČNB. Úprava spočívala v úpravě legislativního postavení centrální banky dle požadavků komunitárního práva, zatímco druhá novela upravovala zákon o bankách. Tato novela také souvisela s právem ES. Dalším bodem této novely bylo samotné spuštění centrálního registru úvěru. V důsledku stoupající tendence potřeby efektivnější komunikace a nutné spolupráce ČNB s dalšími regulátory byly připraveny nové třístranné dohody mezi ČNB, MF, KCP.¹²¹ I v roce 2001 stále pokračovala tendence snižování počtu bankovních subjektů. Během roku 2001 došlo k fúzi dvou bankovních subjektů a změně Konsolidační banky na Českou konsolidační agenturu.

V roce 2002 došlo ke schválení tzv. Střednědobé koncepce bankovního dohledu 2002–2004 a dále pak i započala příprava s metodikou pro výkon dohledu v otázce rizikovitosti profilu bank. Snahy o plnění vstupních podmínek ke vstupu ČR do EU bylo nutno v rámci kompatibility s Evropským právem vhodně upravovat českou legislativní stránku finančního trhu. Z toho důvodu došlo k další novele zákona o bankách. Zajímavostí je, že od roku 2002 vešlo v platnost opatření ČNB č. 11 ze dne 10. 12. 2002, které stanovuje požadavky na ověření řídicího a kontrolního systému banky včetně systému řízení rizik.¹²² Během roku 2002 došlo k odejmutí jedné bankovní licence. V roce 2002 bylo na českém bankovním trhu celkem 37 bank.

Během roku 2003 byla zahájena a hlouběji projednána příslušná legislativní problematika. V otázce evropských povinností ČR vůči zbytku EU bylo nutné zahájení legislativních příprav na aplikaci principu jednotné bankovní licence včetně samotného vstupu ČR do EU. Dále běželo postupné zdokonalování nového kapitálového konceptu včetně trojstranných dohod spolupráce mezi MF, ČNB a KCP. V rámci legislativní tvorby ČNB došlo k úpravě např. zákona č.256/2004 Sb. zákon

---

¹²⁰ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2000*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2000, [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2000_c.pdf>.

¹²¹ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Přehled činnosti bankovního dohledu v jednotlivých letech rok 2001*, [online]. cnb.cz, [cit. 20. února 2017]. Dostupné na
https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/publikace_op_prehled/publikace_op_prehled_2001.html.

¹²² DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2002*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2002, [cit. 22. února 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2002_c.pdf>.

o podnikání na kapitálovém trhu. V důsledku opatření ČNB č. 2 ze dne 3. 2. 2004 došlo ke vzniku nového, uceleného rozsahu regulativních požadavků vytvářejících předpoklady pro účinný vnitřní rámec regulatorních požadavků za účelem zkvalitnění řídicích systémů. Mimo to vznikly i nové povinnosti: zveřejňování informací, zvýšení ochrany vůči boji s „praním špinavých peněz“. Počet bank klesl na hodnotu 35 subjektů.

Rok 2004 s sebou nesl podstatnou skutečnost, která od 1. 5. 2004 zásadně změnila vývoj ČR.¹²³ V důsledku vstupu ČR do EU bylo nutné zahájit vzájemnou spolupráci s dalším regulátory finančních trhů, implementaci Basel II či povinnost aplikovat příslušné právní instituty v rámci jednotné bankovní licence. Rok 2004 se vyznačoval licenční aktivitou. Ke dni vstupu ČR do EU byla provedena novela zákona č.126/2002 Sb. o bankách, dále pak nový zákon č. 190/2004 Sb. o dluhopisech. „*Vstup ČR do EU neměl na tužemské banky žádný bezprostřední dopad, neboť jejich integrace do evropského finančního systému probíhala postupně již v minulých letech, zejména po dokončení privatizace velkých bank. Většina pravidel upravujících bankovní podnikání byla uvedena do souladu s pravidly EU také již v předchozích letech.*“¹²⁴ K datu 31. 12. 2004 bylo evidováno 26 bank a 9 poboček zahraničních bank.

Další rok, ve kterém se pokračovalo v nastaveném trendu prohlubování nového komplexního rámce kapitálové přiměřenosti, byl rok 2005. Významnou legislativní změnou můžeme označit zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech, kdy jeho účinnost nabyla k 29. 9. 2005. Samotná důležitost této změny je spatřován v harmonizaci s Evropskou směrnicí 2000/87/ES, která upravuje doplňkový dozor nad určitými osobami v top managementu bankovních subjektů. Jinými slovy se jedná o zavedení objektivních požadavků na důvěryhodnost fyzických osob ve vedení jednotlivých bank. K datu 31. 12. 2005 bylo 24 bank a 12 poboček.

Samotný rok 2006 byl rokem vytvoření zásadní změny v samotném složení dohledových orgánů. „*Dne 1. dubna 2006 došlo k integraci dohledu nad finančním trhem do České národní banky. V této souvislosti vznikla České národní bance nová zákonná povinnost každoročně vypracovávat Zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem a nejpozději do 30. června následujícího roku ji předložit Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě k informaci.*“¹²⁵ V důsledku institucionálního sloučení orgánů dohledu nad finančním trhem vzniká ČNB povinnost řádného výkonu bankovního a devizového dohledu s tím rozdílem, že ji přibyla

---

¹²³ Česká republika vstoupila do Evropské unie.

¹²⁴ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2004*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2004, [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2004_c.pdf>.

¹²⁵ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2004*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2004, [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2004_c.pdf>.

sféra dohledu nad finančním trhem, který spadal pod KCP.

V roce 2007 bylo ve znamení integrace dohledových činností, přibližování nově osvojených výkonných povinností dohledu na příslušné subjekty finančního trhu. ČNB v rámci provedených změn započala sjednocovací proces pravidel pro udělení licencí včetně procesního postupu k udělení. Dále také pokračovala dlouhodobá harmonizační cesta ke sjednocení potřebného legislativního rámce Evropských směrnic, které spadají do konceptu Basel II. Dalším důležitým bodem v tomto roce je zahájení příprav v souvislosti s MiFID¹²⁶ Stále pokračovala legislativní normo tvorba.

Od 1. ledna 2008 působí ČNB v dohledové činnosti i v procesní části. Lze ČNB od tohoto momentu označit jako úplný, funkčně integrovaný orgán dohledu. V roce 2008 spadalo pod dohled ČNB celkem 37 bank a poboček zahraničních bank. Legislativní změny v tomto roce plně souvisely s harmonizací příslušných evropských směrnic, které upravovaly podnikatelskou činnost na finančním trhu. V důsledku světové ekonomické krize ČNB zvýšila svoji monitorovací činnosti v otázkách případných dopadů hospodaření bankovních subjektů na území ČR. ČNB v rámci EU hrála na poli dohledového bankovního orgánu významnou pozici již z toho důvodu, že se aktivně zapojovala do příprav změn institucionálního uspořádání regulace a dohledu v EU včetně regulatorních aktivit v důsledku poslední finanční krize.¹²⁷ „*Posilování stability a transparentnosti finančního trhu prostřednictvím zavádění nových regulatorních koncepcí představuje dlouhodobý proces, který je provázán na legislativní změny v rámci evropského práva*“¹²⁸ K datu 31. 12. 2009 bylo v českém bankovním sektoru celkem 39 bank a poboček zahraničních bank. Dle zprávy o bankovním dohledu 2010 je český bankovní sektor zdravý, dobře kapitalizovaný a samotný sektor generuje zisk. V otázce legislativního zdokonalování českého právního prostředí došlo k novele zákona o bankách a zákona o podnikání na kapitálovém trhu v důsledku změn v evropské směrnici¹²⁹ o kapitálových požadavcích, které s sebou nesly nové pravomoci ČNB. K 31.12.2010 bankovní sektor tvořilo celkem 41 bank a poboček zahraničních bank.

---

¹²⁶ - legislativa ES/EU: Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/39/ES, Směrnice o trzích finančních instrumentů, ze dne 21. dubna 2004, Uř. vest. L 145, 30/04/2004 S. 0001 – 0044

¹²⁷ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2009*, [online]. cnb.cz, 10. června 2010, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2009_cz.pdf>.

¹²⁸ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2009*, [online]. cnb.cz, 10. června 2010, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2009_cz.pdf>.

¹²⁹ směrnice 2006/48/ES a 2006/49/ES

3.3. Změny v letech 2011 – 2015

Poslední část této kapitoly se bude zabývat vývojem bankovního dohledu do roku 2015 z toho důvodu, že ČNB má povinnost zveřejnit zprávu o bankovním dohledu do června následujícího roku.

V roce 2011 došlo ke vzniku nového Evropského systému finančního dohledu.¹³⁰ Všeobecné snažení by mělo směřovat k přiměřené vyváženosti regulace s vhodným a důsledným výkonem v rámci harmonizačního postupu při přejímání evropských standardů. Za základ správného fungování kompletního evropského finančního ekosystému se označuje povinnost všech členských států EU mít řádně fungující finanční systémy. ČNB pokračovala i v průběhu roku 2011 harmonizací pravidel EU. Důležitým bodem roku 2011 byla změna rétoriky ČNB. **ČNB se vymezila vůči dalšímu přesouvání pravomocí na evropské orgány. ČNB byla od tohoto roku přesvědčena, že je nutné omezit přílišné evropské regulace včetně přiměřeného omezování administrativní zátěže.**¹³¹ K datu 31. 12. 2011 bylo na území ČR celkem 44 bank a poboček zahraničních bank.

Další a další novely s sebou přinesl rok 2012, kdy byla provedena novela zákona o bankách. Autor poukazuje na vytváření ochranné pozice českého finančního prostředí v důsledku zpřísnování podnikatelského prostředí pro bankovní subjekty pocházející ze třetích zemí. Rok 2012 má dále znak legislativního vývoje v podobě zjištění systémových nedostatků v oblasti odborné péče a nedodržování některých kogentních ustanovení zákona č.284/2009 Sb.¹³² Došlo ke snížení bankovních licencí na 43.

---

¹³⁰ ESFS „zahrnuje Evropskou radu pro systémové riziko jako orgán makrobezpečnostního dohledu a dále evropské orgány dohledu pro bankovníctví, pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní připojištění, cenné papíry a trhy a společný výbor těchto tří orgánů a rovněž orgány dohledu všech 27 členských států EU pro mikrobezpečnostní dohled, dohled nad tržním jednáním a ochranou spotřebitele“. – DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2011*, [online]. cnb.cz, 31. května 2012, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2011_cz.pdf>.

¹³¹ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2011*, [online]. cnb.cz, 31. května 2012, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2011_cz.pdf>.

¹³² DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2012*, [online]. cnb.cz, 13. června 2013, [cit. 15. března 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf>.

Během roku 2013, který s sebou nesl další porci projednávání návrhu směrnice CRD IV¹³³ a nařízení CRR. Důležitým bodem tohoto roku byla nutná příprava na vstup účinnosti nového občanského zákoníku vzhledem k nutným změnám smluv dopadajících na služby o platebním styku.

V roce 2014 došlo k poměrně silnému počtu novel zákonů, které bylo nutno upravit z důvodu úprav evropských směrnic CRD IV¹³⁴ a harmonizace nařízení CRR¹³⁵. Důvod vytváření těchto změn je patrný v možné variaci možnosti regulací a tvorbě podmínek sloužící k zajištění stability, bezpečnosti a dostatečné odolnosti bankovního sektoru. Byl zvýšen důraz na zavedení kapitálových rezerv.¹³⁶ Další zajímavostí je skutečnost, že ČNB nepodporovala návrh MiFID¹³⁷ z důvodu rozšiřování rozsahu regulace či posilování pravomocí ESMA.¹³⁸

ČNB přispěla během roku 2015 k navýšení ochrany oprávněných zájmu klientů finančních institucí. Regulační nástroje byly i v tomto roce dále ovlivňovány bohatou evropskou legislativou. Samotný finanční trh byl v roce 2015 dle ČNB stabilní, ziskový, likvidní a dobře kapitálově vybavený.¹³⁹ Rok 2015 s sebou nepřinesl žádnou zásadnější změnu, která by určitým způsobem zásadně ovlivnila legislativní vývoj českého finančního prostředí. Počet bankovních subjektů byl navýšen na 46.

---

¹³³ Tato směrnice upravovala zejména např. povolení k podnikání v sektoru úvěrových institucí, výkon svobody usazování a volného pohybu služeb, výměna informací a spolupráce mezi orgány dohledu členských států

¹³⁴ Capital Requirements Directive

¹³⁵ Capital Requirements Regulation

¹³⁶ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2014*, [online]. cnb.cz, 4. června 2015, [cit. 19. března 2017]. Dostupné na https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf.

¹³⁷ The Markets in Financial Instruments Directive – Směrnice o trzích finančních instrumentů

¹³⁸ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2014*, [online]. cnb.cz, 4. června 2015, [cit. 19. března 2017]. Dostupné na https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf.

¹³⁹ DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2015*, [online]. cnb.cz, 16. června 2016, [cit. 24. března 2017]. Dostupné na https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf.

Závěr

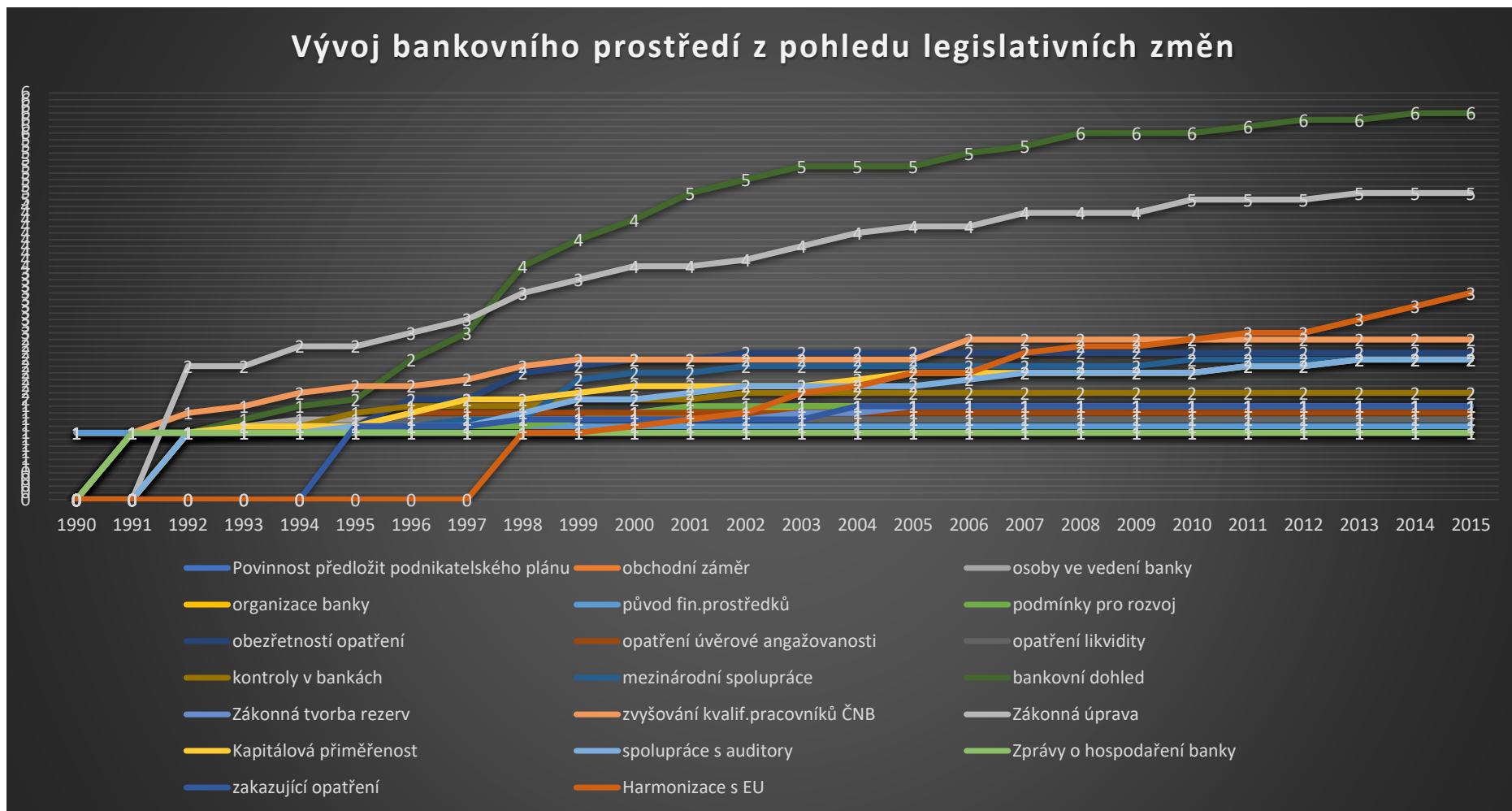
Tato diplomová práce se zabývala problematikou bankovních licencí. Autor práce se zaměřoval na postupný historický vývoj bankovního prostředí, který kladl důraz na legislativní změny v otázce samotného postavení ČNB. Zkoumané období vývoje bankovního prostředí se v této práci zaměřuje na dobu od roku 1990 do roku 2015. Práce se zabývala změnami v legislativě, kooperační politice a harmonizačních tendencích určujících nutný směr kapitálového, potažmo bankovního trhu. Bankovní dohled v České republice lze označit za dostatečně propracovaný, objektivně hodnotící proces činnosti ČNB, která se soustředí s využitím zákonných nástrojů na přiměřené usměrňování činnosti bankovních subjektů vůči průměrnému spotřebiteli či jiným obchodním partnerům. Hlavním cílem je maximalizovat snahu o eliminaci takové činnosti, která směřuje či by mohla směřovat k poškozování samotných klientů či narušování faktoru stability bankovního sektoru. Jedná se o snahu ČNB předcházet vzniku negativních dopadů činnosti bank. Vývoj legislativních změn v bankovním prostředí odráží globální trend finančních trhů. Bankovní trh je silně regulovatelný systém legislativních pravidel, regulací a povinností, které musí bankovní subjekt plnit již v době před samotnou podnikatelskou činností.¹⁴⁰ Cílem bylo poukázat na vývoj bankovního prostředí z pohledu legislativních změn vedoucích ke zpřísňujícím tendencím v otázce regulací na kapitálovém trhu s důrazem na možnosti udělení bankovní licence.

Grafické vyjádření je ve třech formách. První forma se bude zabývat obecnou změnou bankovního trhu a především faktorů, které se v průběhu dvaceti pěti let zásadně vyvinuly. Graf č. 1 bude znázorňovat faktory, na které byl v průběhu let kladen nejvyšší důraz za účelem zvyšování kvality bankovního prostředí. Graf č. 2 odkazuje na počet udělených a odebraných bankovních licencí od roku 1990 do 2015. Graf č. 3 naznačuje změny v základním kapitálu bankovních subjektů, které je nutno složit ještě předtím, než je bankovní licence udělena. V grafu č. 1 je zjevně vidět, na které konkrétní faktory bankovního prostředí byl kladen dlouhodobý důraz. Z časového hlediska tento graf vyjadřuje důležitý přehled stavu, v jakém se bankovní prostředí nacházelo po vzniku samotné České republiky a jak se postupně zvyšovala jeho odbornost. Přímé dopady vývoje legislativních změn se odráží v grafu č. 2, kdy lze vidět jasnou spojitost mezi kontinuálně zpřísňující se formou legislativních změn a možností získání či udržení bankovní licence. Graf č. 1 dále zobrazuje postupně vznikající nové povinnosti, které bylo nutno dodržovat ve smyslu dodržování zákonných standardů

---

¹⁴⁰ Jedná se například o složení minimálního základního kapitálu do úschovy k ČNB.

Graf č. 1 Vývoj bankovního prostředí z pohledu legislativních změn

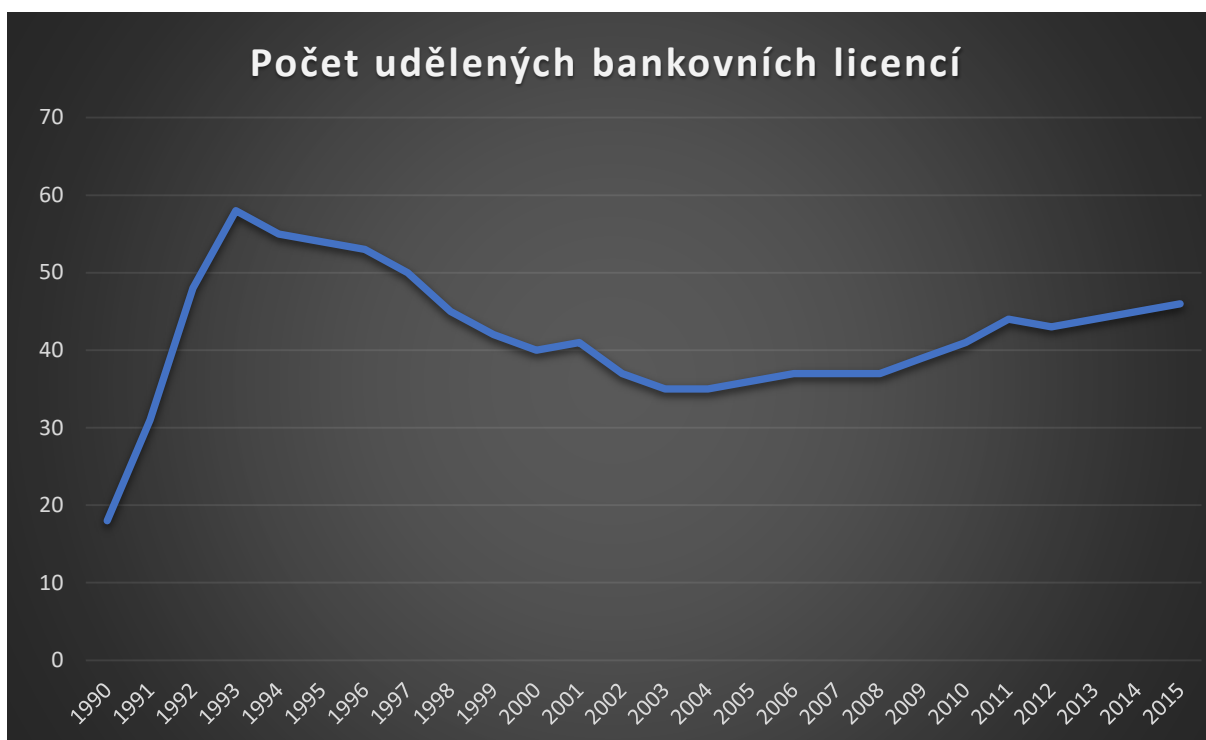
Zdroj: vlastní zpracování

Pro grafické znázornění grafu č. 1 byl použit následující postup:

1. Byl hodnocen 25letý vývoj bankovního prostředí, tj.: časová hodnota grafu je 25 let
2. Autor hodnotil dle jeho názoru nejpodstatnější změny podmínek bankovního prostředí, které je bankovní subjekt povinen dodržovat a plnit.
3. Autor udělil každé první zásadní změně v jednotlivých faktorech hodnotu „1“, kdy každá další měla hodnotu „0,1“

S pomocí komparační metody a zpracovaných grafů autorem lze tvrdit, že legislativní vývoj měl přímý dopad na počet získaných a odebraných bankovních licencí. Dále je patrné, že s rostoucí úrovní regulačních nástrojů docházelo k přímému ovlivňování počtu bankovních subjektů na trhu. ČNB si byla vědoma původního nedostatečného bankovního dohledu odrážejícího se v nízké až nicotné formě opatření, zabezpečení a regulací kapitálového trhu. Autor s využitím vědecké metody komparace poukazuje na to, že důsledný legislativní vývoj nejen optimalizoval bankovní prostředí, ale i definoval minimální obecné standardy vedoucí k ustálení počtu bankovních licencí. Graf č. 1 jasně znázorňuje, že nejzásadnější vývojem prošla samotná forma bankovního dohledu a pak byl během vývoje kladen zásadní důraz na přijímání nové zákonné úpravy. Otázka zákonné úpravy byla dostatečně rozvedena v rámci třetí kapitoly. Z tohoto grafu je také patrné, které povinnosti ustály po pár letech vývoje. Graf č. 1 lze považovat za grafickou pomůcku, která odráží přímý komparační přehled mezi původní verzí bankovního trhu a podmínkami vedoucími k zisku bankovní licence v současné době. Při posunu na časové přímce grafu č. 1 lze vidět, jakým způsobem se legislativní vývoj ubíral v průběhu let. Dále lze vidět přímou spojitost mezi samotným vývojem postavení ČNB a postupným, zpřísnujícím důrazem objektivně zabezpečit řádně fungující kapitálový trh, což mělo za následek i zpřísnění procesu vydávání bankovních licencí. Z výše uvedeného je logické, že samotný vývoj podmínek k udělení bankovní licence se od původní formy zásadně změnil. Dle hodnot grafu č. 1 je zjevné, že získání a udržení bankovní licence je pro bankovní subjekt zásadně těžší, než tomu bylo v počátcích samotného vývoje bankovního prostředí v 90. letech. Autor odkazuje na třetí kapitolu, která tvoří argumentační základ jeho tvrzení. Graf č. 1, který autor vytvořil k poukázání legislativních změn, vycházející z uvedených zdrojů, potvrzuje původní tezi autora, že kapitálový trh prošel během dvaceti pětiletého vývoje zásadní změnou, která v přímé úměře ovlivnila proces vedoucí k získání a udržení bankovní licence.

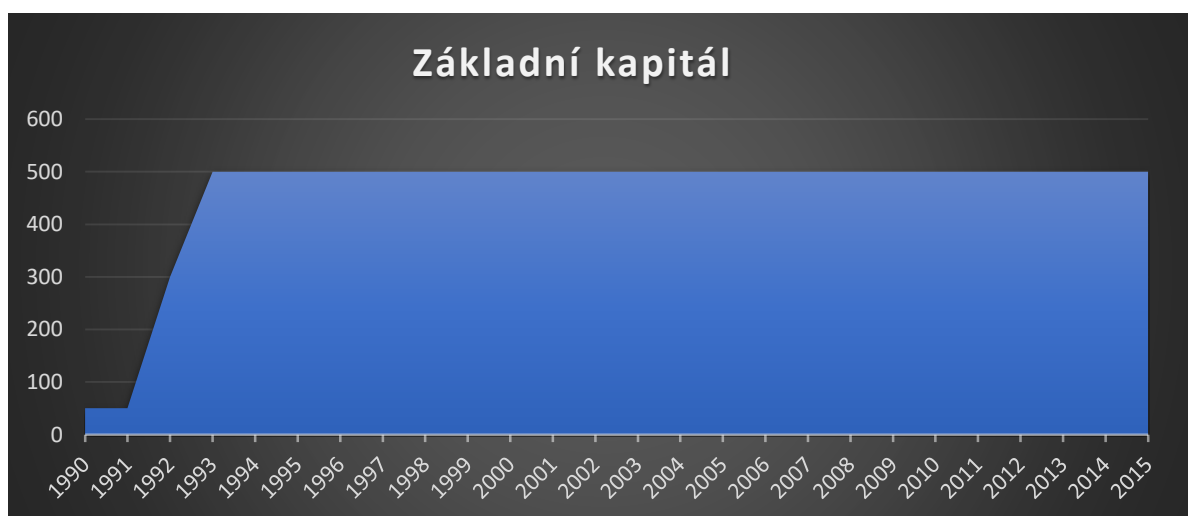
Graf č. 2 Počet udělených bankovních licencí

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 2 poukazuje na samotný vývoj legislativních změn v otázce počtu bankovních subjektů na trhu. Legislativní změny měly přímý dopad na vývoj udělených či odebraných bankovních licencí. Při komparaci s grafem č. 1 je patrné, že při nízké úrovni legislativního prostředí bylo poměrně jednoduché získat bankovní licenci. Tento stav se měnil v přímé spojitosti se zvyšováním a zkvalitňováním samotného kapitálového trhu.

Graf č. 3 Změny v základním kapitálu

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 3 jen potrhuje a doplňuje graf č. 1, kdy docházelo ke zpřísnování podmínek vedoucích k udělení bankovní licence. Je nutné si uvědomit, že složení základního kapitálu bankovního subjektu je důrazně hlídáno ČNB a samotný základní kapitál musí být nezávadného původu pocházející z průhledné vlastnické struktury žadatele a složen na příslušný účet ještě před tím, než je samotná licence vydána.

ZDROJE

Monografie:

BAKEŠ, Milan kol. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012.

ČERNOHORSKÝ, Jan, TEPLÝ, Petr. *Základy financí*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2011

DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha a.s. - Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999

DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. Přepřacované a rozšířené vydání. Praha: Linde Praha a.s., 2005

DYKOVSKÁ, Marta. *Regulace a dohled nad bankami*. 1. vydání. Brno: Miroslav Nehyba, 1999

HARTLOVÁ, Věra a kol. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Fortuna, 2004

HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo Obecná část*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009

JÍLEK, Josef. *Finanční trhy a investování*. 1. vydání. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2008

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta a kol. *Řízení obchodních bank. Vybrané kapitoly*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2006

KOHAJDA, Michael. *Teoretické aspekty postavení České národní banky po 1.dubnu 2006*. In: *Naděje právní vědy*: Býkov 2006. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006

LÉR, Leopold. *Regulace činnosti bank*. 1. vydání. Praha: Bankovní institut, a.s., 1997

MRKÝVKA, Petr a kolektiv. *Finanční právo a finanční správa: komentář*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2004

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 2. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2001

REVENDA, Zbyněk a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vydání. Praha: Management Press, 2005

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. 3. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2011

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava a kolektiv. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2010

TOMÁŠEK, Michal. *Ústavní pojetí centrální banky-dynamika tvorby a výkladu čl. 98 Ústavy ČR*. In Deset let Ústavy České republiky. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003

PIHERA, Vlastimil a kol. *Zákon o bankách. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011

POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovníctví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009

Internetové stránky:

ČNB, *O ČNB*, [online], [cnb.cz](http://www.cnb.cz), [cit. 7. prosince 2016], Dostupné na http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE, *Bankovní sektor v období 2012 - 2013*, [online]. [Czech-ba.cz](http://www.czech-ba.cz), [cit. 22. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.czech-ba.cz/cs/bankovni-sektor-v-obdobi-2012-2013>

BANKOVNÍ STATISTIKA, *Duben 2016*, [online]. [cnb.cz](http://www.cnb.cz), 11. 6. 2017, [cit. 11. června 2017] dostupné na https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html.

DOHLED A REGULACE, *Regulace a dohled nad kapitálovým trhem* [online]. [čnb.cz](http://www.cnb.cz), dne 11. 6. 2017, [cit. 11. června 2017]. dostupné na http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/kapitalovy_trh/index.html

DOHLED A REGULACE, *Eba*, [online]. [Cnb.cz](http://www.cnb.cz), [cit. 11. března 2017]. Dostupné na https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/mezinarodni_aktivity/eba.html

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Sebehodnocení plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu k 31. 12. 2010*, [online]. cnb.cz, 26. srpna 2011 [cit. 29. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ostatni_analyticke_publikace/download/FSAP_sebehodnoceni.pdf>

DOHLED A REGULACE. *Basilejský výbor*, [online]. Cnb.cz, [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/mezinarodni_aktivita/basilejsky_vybor.html>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Basilejské základní principy efektivního bankovního dohledu* (v rozsahu Metodiky), [online]. cnb.cz, [cit. 25. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ostatni_analyticke_publikace/download/core_principles_2006_cz.pdf>.

COMMITTEES AND ASSOCIATIONS. *History of the Basel Committee*. [online]. 30. prosince 2016 [cit. 3. dubna 2017]. Dostupné na <https://www.bis.org/bcbs/history.html>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Sebehodnocení plnění Basilejských základních principů efektivního bankovního dohledu (k 31. 12. 2010)* [online]. cnb.cz, 26. srpna 2011 [cit. 29. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/ostatni_analyticke_publikace/download/FSAP_sebehodnoceni.pdf>

FINANČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ. *Bankovní licence* [online]. financnivzdelavani.cz, 12. 6. 2017 [cit. 12. června 2017]. Dostupné na <<http://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/bankovnictvi/bankovni-licence>>

DOHLED A REGULACE. *Licencování* [online]. cnb.cz, 19. ledna. 2017 [cit. 19. ledna 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html>

DOHLED A REGULACE. *Pravidla obezřetnostního podnikání*, [online]. cnb.cz, [cit. 31. května 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/pravidla_obezr_podnikani.html>

DOHLED A REGULACE. *Přehled činnosti bankovního dohledu v jednotlivých letech, 1995*, [online]. cnb.cz, [cit. 31. května 2017]. Dostupné na http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/publikace_op_prehled/publikace_op_prehled_1995.html

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o činnosti bankovního dohledu v České republice*, [online]. cnb.cz, prosinec 1999, [cit. 15. února 2017]. Dostupné na <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/zprava_bd_1999.pdf>

REGULACE A DOHLED V OBLASTI FINANČNÍHO TRHU, *Konsolidační program pro subsektor malých bank*, [cit. 16. února 2017] dostupné na http://www.historie.cnb.cz/cs/regulace_a_dohled/regulace_a_dohled_v_oblasti_financniho_trhu/konsolidacni_program_pro_subsektor_malych_bank.html

BANKOVNICTVÍ. *Sloučení dohledu z pohledu pojistného trhu* [online]. bankovnictvionline.cz, 18. listopadu 2016 [cit. 5. dubna 2017]. Dostupné na <<http://bankovnictvionline.cz/fokus/soucení-dohledu-z-pohledu-pojistneho-trhu>>.

KOLMAČKOVÁ, Eva, *Basel II*, [online]. Diplomová práce, Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, duben 2007, [cit. 8. dubna 2017]. Dostupné na https://is.muni.cz/th/76193/esf_m/diplomova_prace.txt

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2000*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2000, [cit. 20. února 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2000_c.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Přehled činnosti bankovního dohledu v jednotlivých letech rok 2001*, [online]. cnb.cz, [cit. 20. února 2017]. Dostupné na https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/publikace_op_prehled/publikace_op_prehled_2001.html

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2002*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2002, [cit. 22. února 2017]. Dostupné na <https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2002_c.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Bankovní dohled 2004*, [online]. cnb.cz, 31. 12. 2004, [cit. 23. února 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2004_c.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2009*, [online]. cnb.cz, 10. června 2010, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2009_cz.pdf>.

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2011*, [online]. cnb.cz, 31. května 2012, [cit. 10. března 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2011_cz.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2012*, [online]. cnb.cz, 13. června 2013, [cit. 15. března 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2014*, [online]. cnb.cz, 4. června 2015, [cit. 19. března 2017]. Dostupné na
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf>

DOHLED NAD FINANČNÍM TRHEM. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2015*, [online]. cnb.cz, 16. června 2016, [cit. 24. března 2017]. Dostupné na <
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf>

Právní předpisy:

zákon č. 6/1993 Sb., zákon o české národní bance, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

zákon č.90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 552/1991 Sb., zákon České národní rady o státní kontrole, ve znění zákona č. 255/2012 Sb. účinném ke dni 1. 1. 2014

zákon č. 255/2012 Sb., zákon o kontrole, ve znění pozdějších předpisů

zákon č.21/1992, zákon o bankách

zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

historická verze: zákon č. 22/1992 Sb. o SBCS, ve znění zákona č. 6/1993 Sb., účinném ke dni 1.1.1993

Ústavní zákony:

zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

Evropská legislativa:

legislativa ES/EU: Protokol č. 4, o Statutu evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky ze dne 26. 10. 2012, Uř. věst. C 326/230, ze dne 26.10.2012

legislativa ES/EU: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/28/ES ze dne 18. září 2000, kterou se mění směrnice 2000/12/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu

legislativa ES/ EU: Smlouva o fungování Evropské unie Čl. 49 a 56, ze dne 13. prosince 2007. Uř. věst. C 326, 26/10/2012 S. 0001 – 0390

legislativa ES/EU: Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/39/ES, Směrnice o trzích finančních instrumentů, ze dne 21. dubna 2004, Uř. vest. L 145, 30/04/2004 S. 0001 – 0044

Judikáty:

nález Ústavního soudu ze 20. června 2001, sp. zn. Pl. ÚS 14/01

Soudní dvůr pro lidská práva: Rozsudek ze dne 10. října 1994, *Gül v. Switzerland*, sp. zn. 23218/94